Americkému radaru v Brdech definitivně odtroubeno

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (DrSc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR | ROČNÍK XIV | ČÍSLO 147, ŘÍJEN 2011 | CENA 8 Kč

Dnes v čísle

JAK OSLAVIT VÝROČÍ OSVOBOZENÍ
Co Brňané napsali v této věci svému primátorovi a co jim radnice odpověděla (s. 2 a 8)

O NAŠEM SLOVANSTVÍ...
Úvaha doc. Mirka Svobody (s. 3)

SPOLEČENSTVÍ OSLAVILO DRUHÉ DESETILETÍ
Karel Dostál se zamýšlí nad konferencí SNS v Dušanbe (s. 4)

BYL NEJEN KRAGUJEVAC
O jednom nacistickém masakru z roku 1941 (s. 5)

PŘISLIBUJTE SI MNĚ, PŘECE ZRÁDCEM NEBUDU!
Vladimír Mlejnecký o K. Havlíčkovi Borovském (s. 6)

NA SKOK MEZI RUSKÉ MLÁDÍ
O svých dojmech nám napsala účastnice mládežnického tábora v Rostově Velikém (s. 7)

Neušlo nám

KRONIKA

- **29. srpna –** Václav Klaus přijal v Lánech srbského prezidenta Borise Tadiče a znovu se přimlouval za vstup Srbska do EU.
- **29. srpna** – Česká vláda uznala Přechodnou národní radu Libye za zákonného představitele této africké země.
- **1. září –** Mezi Polskem a Českem byl uveden do provozu společný vysokotlaký plynovod nazvaný Stork. Jeho provoz zahájili premiéři Donald Tusk a Petr Nečas.
- **6. září** - V přístavišti Portovaja u Vyborgu otevřel V. V. Putin kohoutky Severního plynovodu, který bude dodávat zemní plyn do Německa po dně Baltského moře.

- **24. září** - Strana Jednotné Rusko oficiálně navrhla V. Putina kandidátem na funkci prezidenta a D. Medvěděva na funkci premiéra RF. *(Pokračování rubriky na s. 2)*

Medvěděv otevře poklady

PRAHA/MOSKVA (SV) – Ve svém projevu před českými velvyslanci 30. srpna avizoval prezident Václav Klaus, že na prosinec připravuje Pražský hrad státní návštěvu ruského prezidenta. Dmitrij Medvěděv se má podle informací, které Slovanská vzájemnost uveřejnila už dříve, zúčastnit zahájení pražské výstavy pokladů moskevského Kremlu.

NATO nuceno ustoupit

PRAHA (Slovanská vzájemnost) – Americkému radaru v Brdech nepochybně zcela odzvonilo. Definitivně to vyplynulo ze zprávy ČTK z 2. září, podle které Turecko souhlasilo, aby bylo toto americké zařízení do konce roku umístěno na jeho území. Protokol o tom byl podepsán ve Washingtonu 14. září.

Členské státy NATO se na systému tzv. protiraketové obrany Evropy proti „cizí hrozbě“ ostatně dohodly už na loňském summitu v Lisabonu. To, že američtí stratégové ve věci radaru přehodí výhybky na Turecko, bylo oznámeno až nyní, což české stoupence protiválečného hnutí jistě potěší.

Podle jiných zdrojů, o něž se ČTK opírá, by měl být americký radar umístěn na jihovýchodě Turecka tak, aby „dohlédl“ na území v okruhu několika tisíc kilometrů na jih, ale i na východ, tedy do těsné blízkosti hranic Ruské federace. Ruské vojenské zdroje údajně změnu amerických plánů vzaly na vědomí. Severoatlantický pakt tak byl nucen od svých prvotních plánů, jež se zrodily ještě za prezidenta Georga Bushe ml., ustoupit a v září roku 2009 tento projekt v telefonickém rozhovoru s premiérem Janem Fischerem osobně odvolal nový americký prezident Barack Obama.

Jak vyplývá ze západních médií, ve změně amerického stanoviska dosti podstatnou roli sehrál odpor české veřejnosti, jejíž protiválečné iniciativy americké militaristické záměry cílevědomě odmítaly, zejména hnutí Ne základnám. Proti radaru bylo soustavně přes 70 procent české veřejnosti.

To, že akce radar v Brdech padla, bylo současně politickou porážkou těch, kteří smlouvu se Spojenými státy o radaru usilovně v ČR prosazovali, k nimž patří – vedle exprezidenta Václava Havla – především Karel Schwarzenberg, ale i Alexandr Vondra a Mirek Topolánek.

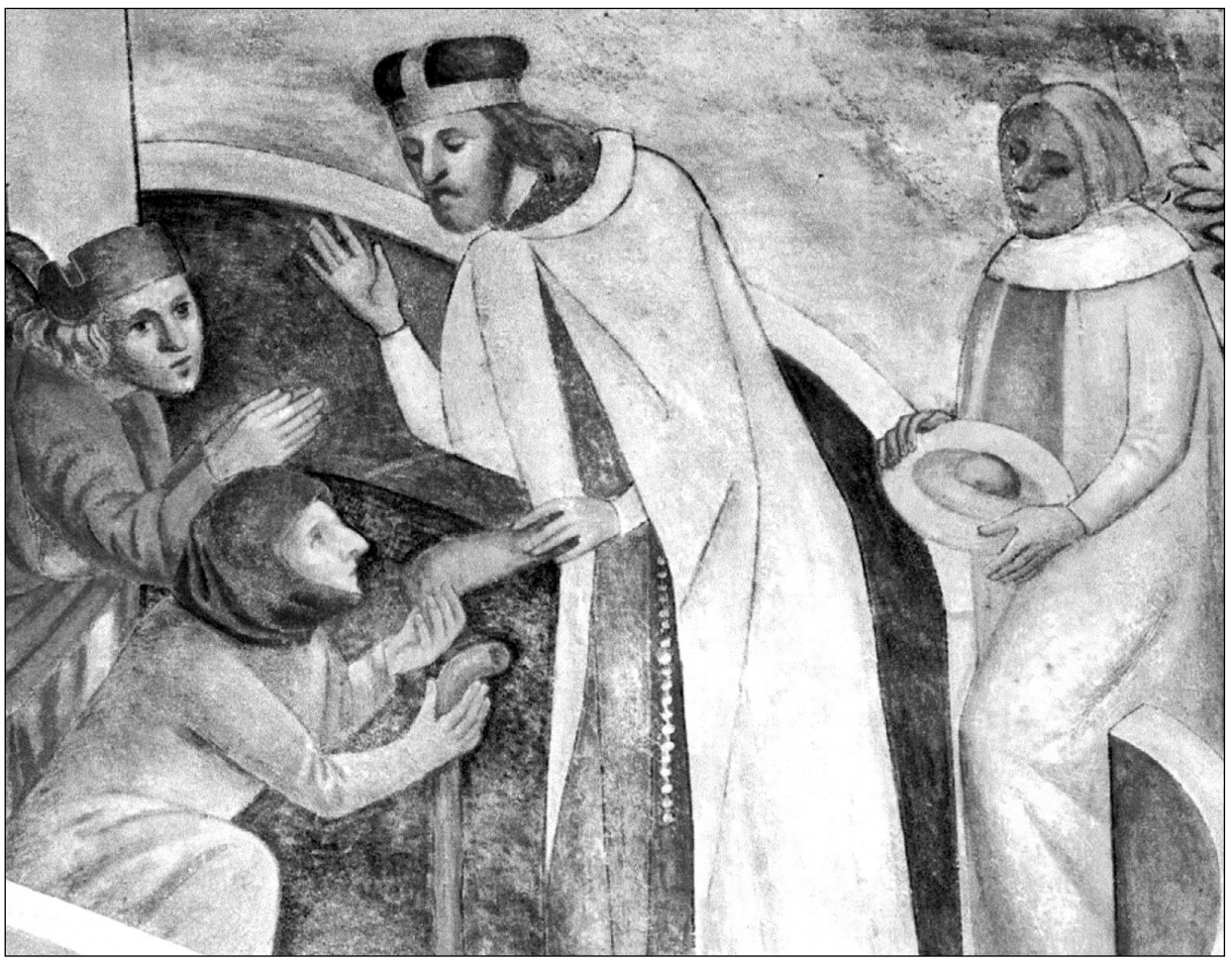
Mezi občanská sdružení, která hnutí Ne základnám od prvopočátku podporovala, byl i Slovanský výbor ČR a jeho časopis Slovanská vzájemnost.

Do Vsetína 15. října

V minulém čísle Slovanské vzájemnosti jsme informovali o konání slovanského aktivu ve Vsetíně na Moravě.

Aktiv se bude konat v sále restaurace Bečva ve Vsetíně-Trávníky č. 1824 v sobotu 15. října v 10.00 hodin. Pro zájemce z Prahy i mimopražské, kteří by se nemohli do Vsetína dostat, vypravíme autobus. Je možné zajistit levný nocleh v Praze pro členy ze vzdáleného místa, aby mohli autobusem odjet. Pro zúčastněné je zajištěno občerstvení.

Odjezd autobusu z Prahy bude v 6.00 hodin od Hlavního nádraží – velké parkoviště, směr dálnice na Brno. Příspěvek je stanoven na 100 Kč. Závazné přihlášky do 10. října pro zájemce, kteří využijí autobus, v sekretariátě SV ČR, tel. 222 897 261, nebo 728 009 737 – Eva Holečková, pro informace ve Vsetíně tel. 733 197 290 Vlasta Babovcová. **Eva Holečková**

MIMOŘÁDNĚ ZAJÍMAVÝ OBJEV *se podařil běloruským restaurátorům, když při obnově a restauraci kláštera v Polocku na severu země objevili fresku, na níž má být vedle pravoslavných světců Borise a Gleba vyobrazen i svatý Václav. Tak to každopádně tvrdí ČTK, která jako první převzala tuto zprávu z běloruských pramenů a jeden český list zprávu doplnil tímto vyobrazením. Podle ČTK jde o mimořádně historické dílo z 12. století, ukryté pod několika vrstvami maleb ze století devatenáctého. Jde o významnou stopu české historie v pravoslavném Bělorusku. Jeden z restaurátorů Vladimír Serebjanov vyjádřil i zajímavou domněnku o možném příbuzenském vztahu mezi Václavem a polockým knížecím rodem. Naše redakce neměla možnost ověřit si tento údaj z jiných pramenů, a proto ráda uveřejní i názor našich čtenářů. (V moři informací objevil obrázek i text Stanislav Hrzina.)*

Zemřela Anděla Dvořáková

V Hořovicích jsme se 15. září naposledy rozloučili s **Andělou Dvořákovou,** předsedkyní Českého svazu bojovníků za svobodu (ČSBS), která zemřela ve věku 84 let 5. září.

Mezi prvními k její smrti kondoloval prezident Václav Klaus, který o ní řekl: „Odešla žena, která střežila, připomínala a rozvíjela odkaz hrdinů boje za svobodu a suverenitu naší země, která se nebála jej bránit a ochraňovat před vědomou i nevědomou ztrátou paměti současných generací, před zlehčováním, popíráním a nejrůznějšími formami dezinterpretace naší moderní historie a manipulace jejího výkladu. Její hlas byl slyšet a byli jsme jí za to vděčni.“

Portrét A. Dvořákové pořízen před třemi roky – poté, co jí byla předána medaile F. Palackého (Foto Eva Holečková)

„Zaslouží si ocenění za svou veřejnou angažovanost v boji za svobodu v době totality a za neúnavné připomínání tohoto boje v demokratických poměrech,“ prohlásil k jejímu úmrtí premiér Petr Nečas.

Soustrastný dopis zaslal Českému svazu bojovníků za svobodu i Jan Minář jménem SV ČR. Zdůraznil v něm:

„Nenadálý odchod paní Anděly Dvořákové ze života je těžkou ranou i pro Slovanský výbor České republiky, který si vysoce vážil její veřejné politické činnosti a upřímně si cenil těsnou spolupráci, jež i její zásluhou mezi oběma našimi občanskými sdruženími vládla.

Měla naši bezmeznou důvěru především za to, jak příkladně rozvíjela odkaz bojovníků proti fašismu, k nimž patřila celá její rodina.

Měla naši bezmeznou důvěru i za to, jak důsledně prosazovala do našeho veřejného života boj za historickou pravdu, jak varovala před pokusy o revizi výsledků druhé světové války, jak otevřeně se nebála i z vysokých tribun vyslovovat nepopulární pravdy, například tu o lokajství některých skupin našeho politického spektra.

Jejím odkazem zůstává i nedávná výzva Vašeho sdružení Bojujte s námi za Českou republiku, obracející se k pamětníkům událostí z května 1945.

Její odkaz je trvalou posilou i všem těm našim spoluobčanům usilujících o rozvoj slovanské vzájemnosti, o obranu národních a státních zájmů České republiky.“

(Pokračování na s. 2)

Karel Havlíček Borovský

Česká modlitba

Svatý Jene z Nepomuku,
drž nad námi svoji ruku,
ať nám Bůh dá, co dal tobě,
by náš jazyk neshnil v hrobě.

Demokratsky

Nechoď, Vašku, s pány na led,
mnohý příklad máme,
že pán sklouzne a sedlák si
za něj nohu zláme.

Píseň Čechů roku 1850

Zle, matičko, zle!
Švarcemberci zde:
jeden ten je jenerál,
a druhý je kardinál;
zle, matičko, zle!

Zle, matičko, zle!
Švarcemberci zde:
jeden drží karabáč,
druhý říká Otčenáš,
zle, matičko, zle!

Zle, matičko, zle!
Švarcemberci zde:
jeden ten je arcibiskup,
a druhý je taky špicbub;
zle matičko, zle!

(Z tvorby K. H. Borovského k 190. výročí jeho narození. Špicbub – darebák.)

Neušlo nám

■ Historie: „Čech tady nemá co pohledávat!"

Tu řeč, coby nejstrašnější dokument českých zápasů o národní existenci, bychom neměli nikdy zapomenout: před 70 lety – 2. října 1941 – ji pronesl v Černínském paláci „kat českého lidu" Reinhard Heydrich. Řekl mj. doslova toto: „Tento prostor se jednou musí stát německým a Čech tady nemá už koneckonců co pohledávat" (jak v Reflexu 15. září zaznamenal Stanislav Motl). Heydrich současně vyslovil svou vizi, co s tou „českou sebrankou" zamýšlí do budoucna, po konečném vítězství třetí říše – některé Čechy mínil poslat do říše, kde by nikdy nesměli mít děti, některé odsunout kamsi na východ, jiné bez milosti „postavit ke zdi". Mělo to být „konečné řešení", něco jako holocaust číslo dvě. Protihitlerovská koalice tomu – jak známo – včas zabránila.

■ Snímek roku!

Možná snímkem roku lze nazvat fotografii, která v srpnu obletěla svět: statečná 32letá Polka Monika Kończykowa skočila v pondělí 8. srpna z prvního poschodí hořícího domu v londýnské čtvrti Croydon do náruče britských těžkooděnců. Autor snímku se skrývá pod firmou Profimedia. Po-

drobnosti se nám zjistit nepodařilo, ale hlavní je to, že polskou ženu těžkooděnci zachytili bezchybně, takže „dopad" pro ni skončil jen šokem. Kończykowa se přistěhovala do Londýna před několika měsíci za prací a požár, vyvolaný známými letními nepokoji, ji v jejím novém bytě uvěznil bez možnosti utéct. Zbývalo jediné: odvaha skočit z okna, kterou opravdu prokázala.

■ Letní čas v Rusku natrvalo?

Náš spolupracovník ing. Jaroslav Liška připomíná, že po třiceti letech zrušil ruský prezident D. Medvěděv časový posun letního a zimního času, takže nyní bude mít jeho země letní čas - astronomický – po celý rok, na rozdíl od většiny evropských zemí, včetně ČR. Naposledy se v Rusku posunul čas letos 27. března o hodinu dopředu a už se – pokud se nestane něco mimořádného – nevrátí zpět. Prakticky to pro tuto chvíli znamená, že koncem října, kdy ČR přejde opět na zimní čas, se časový rozdíl mezi Moskvou a Prahou zvýší do konce března ze dvou na tři hodiny.

Rozhodnutím ruské vlády se zkracuje počet časových pásem o dvě. Z dosavadních 11 časových pásem jich bude mít Rusko jenom devět. Pásma jsou pojmenována podle velkoměst dotyčných oblastí. Takže nyní – od konce října – bude existovat ze západu na východ čas kaliningradský, moskevský (včetně Petrohradu), jekaterinburgský, omský, krasnojarský, irkutský, jakutský, vladivostocký a magadanský.

■ Egerlandština?

„Spolu s dalšími chebskými občany nechápeme místostarostu města Tomáše Lindu, který usiluje vytvořit jakýsi německo-egerlandský slovník," uvádí okresní rada Klubu českého pohraničí Ludovíta Svobody v Chebu ve svém veřejném červencovém dopise Zastupitelstvu města Cheb. „Máme vážné pochyby, že chebští občané váš záměr rozvíjet egerlandštinu přijmou," píše se v dopise.

Dopis KČP označuje egerlandštinu za původní jazyk z doby kolonizace Chebska jako Egerlandu a vyslovuje dojem, že v podivném pokusu pana Lindy z Chebu jde především o „podlízavost vůči těm, kdo pomáhali rozbíjet čs. stát". To KČP odmítá. Nejen v Chebu.

Stránku 1 a 2 připravil a redigoval Zdeněk Hoření

U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA

Jak oslavit výročí osvobození

Co Brňané napsali svému primátorovi

Brněnské občanské sdružení Ochrana památníků osvoboditelů z roku 1945 nám předalo dopis adresovaný tamějšímu primátorovi Romanu Onderkovi. Poněvadž jej považujeme za pozoruhodnou iniciativu, která svým zaměřením přesahuje rámec moravské metropole, přetiskujeme jej (se zcela nepatrnými úpravami) v doslovném znění. Jak jsme byli posléze informováni, primátor Bc. Roman Onderka, MBA, pověřil sociálně kulturní úsek Magistrátu města Brna, aby na uvedený dopis reagoval. Tuto odpověď publikujeme v plném znění na stránce Listárna. Jsme totiž přesvědčeni, že oba dopisy mají co říci i našim čtenářům.

Dopis Brňanů zní:

Vážený pane primátore! Níže podepsaná občanská sdružení a organizace usilují ve své činnosti o zachování historické paměti o osvobozovacích bojích na jižní Moravě a o město Brno z jařma šestileté německé nacistické okupace na jaře 1945. Připomínají současným generacím, jaké oběti musely být vynaloženy k obnově ztracené svobody, a že i dnes je aktuální nabytou svobodu s ostražitostí chránit před neonacisty a jim podobným nebezpečím.

Velice si vážíme Vaší osobní účasti na pietních aktech u hrobů padlých osvoboditelů z řad vojáků Rudé armády a Rumunské armády, jakož i Vašich vystoupení na těchto aktech. Považujeme Vás proto za uvážlivého a vůči osvoboditelské úloze Rudé armády nepředpojatého činitele vedení města Brna. To, že 2. ukrajinský front osvobodil jižní Moravu od německé nacistické okupace, je nezpochybnitelným historickým faktem. Mezi členy níže podepsaných občanských sdružení jsou účastníci protifašistického odboje a pamětníci doby okupace, kteří ostře odsuzují případy politického či kriminálního vandalismu na památnících osvoboditelů a na druhé straně podporují zákroky vedení města Brna vůči narůstajícím aktivitám skupin neonacistů.

S určitou závistí sledujeme, jak dny osvobození oslavují občané města Plzně s ukázkami vojenské techniky veteránklubů, ale i Ostravy a Opavy s aktivní účastí muzejních a historických subjektů, dále jak v Praze uspořádali ukázku anglo-americké dobové vojenské techniky. Nevidíme důvod, proč by obdobným, řekněme pro veřejnost atraktivním způsobem nemohly probíhat oslavy osvobození i v městě Brně, s připomenutím zdejších dnů osvobození. Za osvobození jižní Moravy vojska Malinovského frontu svedla těžké boje a na jejím území je pochováno na 10 500 rudoarmějců a na 2000 vojáků Rumunské armády. Některé averze vůči Rudé armádě, které ještě doznívají ze strany některých místních činitelů a občanů, považujeme za nespravedlivé a vůči vynaloženým obětem za nelidské, nemorální.

Legitimně odsouzeníhodný vojenský zásah bývalého SSSR proti demokratickým změnám v naší zemi v srpnu 1968 nelze spojovat a svalovat na nevinného – na Rudou armádu z roku 1945, nesmí být ani záminkou pro zpochybňování až zamlčování rozhodujícího podílu Rudé armády na osvobození Československa od německé nacistické okupace v letech 1944-1945. Je na místě ve výročních dnech osvobození připomínat veřejnosti, že nebýt porážky hitlerovského Německa, čekala by české země totální germanizace a genocida českého národa!

Vážený pane primátore, dříve než uvedeme naše návrhy k podpoře historické paměti veřejnosti o válečných událostech jara 1945, Vás chceme informovat, že níže podepsaná sdružení nepůsobí jen obecně osvětově, ale též se zcela prakticky podílejí na tvorbě, a zčásti i na finanční úhradě nově zřizovaných památníků z válečné historie v okolí města Brna. Jsme přesvědčeni, že zhlédnutí památníků z válečné historie českými občany a návštěvníky ze zahraničí je součástí zájmů turistického ruchu na Brněnsku.

Konkrétní spoluúčast na akcích z posledních let:

• Mohyla Míru: Památník Jirčíkově české brigádě z napoleonských válek, bitva u Slavkova 1805

• Němčičky: Pamětní deska 8 rudoarmějcům padlým při osvobozování obce

• Ochoz: Pomník u hřbitova 18 rudoarmějcům padlým při osvobozování obce

• Ořechov: instalace tankové věže T-34 na podstavec s pamětní deskou poblíž čestného pohřebiště Rudé armády

• Pouzdřany: Pomník americkému pilotu Fredu Clifgardu, zahynulému v březnu 1945

Tišnov: Památník Miloše Habrovce, činitele sokolského odboje, na místě, kde byl gestapáky zastřelen při zatýkání v roce 1943

• Tišnov-Hradčany: Pomník americké posádce zásobovacího letounu B 24, zachráněné partyzánskou skupinou R-3 gen. Luži

• Slatina: Pomník americkému pilotu por. W. L. Kigginsovi, který byl s letounem Mustang sestřelen v říjnu 1944

• Slatina: Pamětní deska 19 rudoarmějcům padlým při osvobozování obce

• Křepice: V přípravě památník zahájení konečného útoku na Brno 23. dubna 1945 v místě pozorovatelny, ze které dal maršál Malinovskij rozkaz k zahájení útoku. Návrh konstrukce památníku a zaplacení účtu za výrobu pamětní desky. Plánované odhalení jaro 2012

• Vedrovice: V přípravě památník čtyřčlenné osádce sovětského bombardéru Boston A-20G, zahynulé na jaře 1945.

Vážený pane primátore, dovolte nám v návaznosti na vpředu uvedené argumenty předložit Vám následující návrhy k projednání a rozhodnutí ve vedení města Brna:

1. Využít možnosti a ochoty četných klubů vojenské historie působících v městě Brně a v jeho okolí, ve spolupráci s historickými institucemi, k uspořádání zajímavých akcí ve výročních dnech osvobození města Brna. Mohly by připomínat tehdejší události formou ukázek dobové výstroje a vojenské techniky Rudé armády, Rumunské armády, čs. zahraničních jednotek, letců, paravýsadků a partyzánů, též formou pořádání tematických výstav, soutěží a podobně.

2. Rozhodnout o možné formě legitimní podpory činnosti Československé společnosti vojenské historie (vedené Vlastimilem Schildbergerem st.) v jejím úsilí na poli archivního pátrání po jménech padlých vojáků,. zejména z řad Rudé armády, kteří byli pochováni na území města Brna jako neznámí. Společnost se uvedenou problematikou zabývá už dlouhá léta a získala v této činnosti neocenitelné zkušenosti a pozoruhodné výsledky.

Považujeme za nanejvýš vhodné, aby v souladu se zákonem č. 122/2004 Sb. navázal příslušný referát MMB s Čs. společností spolupráci a vyhotovil pro nejnavštěvovanější vojenská pohřebiště v Brně jmenné seznamy pochovaných, které by byly k dispozici pro zájemce v Turistickém informačním centru města Brna a jinde. V západní Evropě je to zcela běžné.

3. Zvážit možnosti reinstalace desek s historickými texty vrchního velitele J. Stalina k osvobození Brna, které byly původní součástí památníku na Moravském náměstí. Jsme si vědomi, že J. Stalin se dopustil mnoha zločinných jednání a zavinil smrt miliónů nevinných lidí. Jeho rozkazy jako vrchního velitele jsou však historickými dokumenty, které neoslavují jeho osobnost, ale oceňují významný podíl Rudé armády na vojenské porážce Německa a zásluhy konkrétních vojenských součástí a jejich velitelů na osvobození města Brna.

K tomuto návrhu jsme vedeni i skutečností, že v hlavním městě Rakouska, ve Vídni, stojí památník Rudé armády, který obdobný rozkaz J. Stalina nese v ruštině a němčině, není nijak hanoben vandaly, naopak je udržován v dobrém stavu a je předmětem zájmu turistů i veřejnosti. Je-li to tak ve Vídni, co brání tomu, aby to tak bylo i v Brně? Má snad Brno horší vztah k historickým faktům?

4. V každém případě považujeme za nesprávné, za odporující zvyklostem ve vybavení památníků, že na památníku Rudé armády na Moravském náměstí (pokud nebude uveden do původního stavu) není pamětní deska, která by veřejnost informovala, jakou událost památník připomíná – osvobození Brna dne 26. dubna 1945, dále údaj, kdy byl památník odhalen, kdo byli jeho tvůrci a další obvyklé informace.

Vážený pane primátore, žádáme Vás, abyste naše návrhy předložil na jednání Rady města Brna a o jeho výsledku nás informoval.

Srdečně Vás zdravíme a přejeme Vám hodně zdaru ve Vaší odpovědné práci ve prospěch města Brna a jeho občanů.

Z pověření podepsaných občanských sdružení a organizací **Oldřich Svoboda**

Příloha

Občanská sdružení a organizace, které souhlasí s předloženými návrhy v dopise primátoru statutárního města Brna. (Kopie této přílohy je uložena v archivu Slovanské vzájemnosti.)

(A co odpověděla brněnská radnice? Čtěte na straně 8.)

U hrobu Fučíkových rodičů

Památku novináře a spisovatele Julia Fučíka přišlo 8. září na plzeňský hřbitov uctít kolem dvaceti lidí. Už dlouhá léta se v Plzni žádná podobná akce nekonala. Ta se uskutečnila u příležitosti osmašedesátého výročí Fučíkovy smrti. V roce 1943 byl popraven nacisty.

Na novináře, který v Plzni nějakou dobu žil, přišla zavzpomínat i jeho neteř Jana Kubelíková. Strýce navštívila nedlouho před jeho smrtí ve věznici Berlín-Plötzensee. „Promluvit přímo s ním nešlo. Možné to bylo pouze přes dozorce. Jsem ráda, že se podobné shromáždění jako to plzeňské koná. To, jak se po revoluci změnil na Julia pohled, bylo strašné," říká Kubelíková. Fučík nebyl nikdy pohřben, vzpomínková akce se odehrála u hrobu jeho rodičů (**na snímku V. Lešky**).

(LV)

Zemřela Anděla Dvořáková

(Dokončení ze str. 1)

V roce 2001 byla spontánně zvolena předsedkyní ČSBS. Před dvěma roky ji prezident vyznamenal Řádem T. G. Masaryka 1. třídy. Byla také nositelkou medaile Františka Palackého, kterou jí udělil SV ČR. Často varovala před vzrůstajícím neofašismem v ČR a zdůrazňovala, že jedním z hlavních úkolů naší společnosti „je hájit historickou pravdu, ať se to někomu líbí, nebo nelíbí".

Sudetoněmecký landsmanšaft nejednou obviňovala ze snah o revizi výsledků druhé světové války. V jednom ze svých projevů prohlásila, že „těžko najdeme pokornější lokaje, než jsme my", čímž měla na mysli současnou oficiální českou politiku.

Poslední rozloučení s Andělou Dvořákovou se konalo 15. září v Hořovicích, kde zesnulá dlouhá léta bydlela. Obřadní síň místního hřbitova doslova tonula v záplavě věnců, z nichž jeden poslal i prezident republiky. S věncem přišla i delegace SV ČR v čele s Janem Minářem. Se zesnulou se loučili také tři vysoce postavení ústavní činitelé – předseda Senátu Milan Štěch, předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslava Němcová a předseda Ústavního soudu ČR Pavel Rychetský. Místopředseda ČSBS Jaroslav Vodička ve své řeči na rozloučenou ocenil zásadovost i odvahu, s níž paní Anděla hájila zájmy této země a přitom neváhala, jak řekl, vyslovovat slova, která se mnohým nemusela líbit. „Byla to bojovnice v pravém slova smyslu," uvedl. Poslední tečkou rozloučení byla vedle hymny Hašlerova píseň *Plují mraky do daleka*, napsaná v koncentračním táboře Mauthausen, se slovy „*hlava mi klesá uprostřed boje*".

(zh)

Byli jsme (budeme) při tom

• **BOJE V DUKELSKÉM PRŮSMYKU** připomenou 4. října (od 16 hodin) Klub Rusko, Společnost Ludvíka Svobody a Ruské středisko vědy a kultury na setkání na počest dne, kterým v roce 1944 začalo osvobozování Československa. Až do převratu byl 6. říjen slaven jako Den Čs. armády.

• **VÝROČÍ SLOVENSKÉHO NÁRODNÍHO POVSTÁNÍ** bylo i letos v Praze tradičně oslaveno v budově Ministerstva obrany ČR v Praze, Na Valech, a to i za účasti delegace Slovanského výboru ČR.

• **O SLOVANSKÝCH STAROŽITNOSTECH** přednášel v Praze na pozvání tzv. Všeslovanského výboru 7. září prof. Pavel Tulajev, místopředseda Všeslovanského soboru z Moskvy. Při této příležitosti ho pozdravil i Jan Minář jako místopředseda Mezinárodního slovanského výboru.

• **U POMNÍKU ČESKÝCH PROTIFAŠISTICKÝCH NOVINÁŘŮ** v obci Místo na Chomutovsku položil 27. září květiny také Zdeněk Hoření i jménem Slovanské vzájemnosti. Pomník byl v této české vesnici postaven z iniciativy nových osídlenců českého pohraničí před 65 lety v roce 1946 a jmenovitě připomíná památku Jana Švermy, Julia Fučíka a dalších novinářů, kteří v boji s nacismem zahynuli.

• **FESTIVAL ZA DEMISI VLÁDY** uspořádalo 21. září v Praze na Klárově nové občanské sdružení Iniciativa za demisi vlády.

• **VYDAT PUBLIKACI O 10. VŠESLOVANSKÉM SJEZDU,** konaném loni v Kyjevě, rozhodlo 13. září předsednictvo SV ČR. Budou v ní uveřejněny všechny sjezdové dokumenty a také osobní svědectví českých delegátů.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Humanitní ideje slovanství

Slovanské národy nejsou uzavřeny samy do sebe

Slovanské hnutí ve srovnání s pangermanismem nikdy neztělesňovalo nějaké úsilí o světovou hegemonii. Nemělo agresivní aspirace a nebylo motivováno vyhraněným nacionalismem a militarismem, který naopak byl příznačným pro pangermanismus, jenž vyústil posléze ve zhoubný německý fašismus.

Někdejší panslavismus, upínající se k spojení slovanských národů pod vládou ruského cara, mající ve své době své historické odůvodnění, nemohl přirozeně dojít k svému naplnění, a to již pro samotnou povahu absolutistické monarchistické vlády v tehdejším Rusku, se všemi zápornostmi s ní spojenými, které posléze vedly k jejímu svržení.

Neoslavismus 20. století, usilující o uplatnění všeslovanské hospodářské i kulturní spolupráce na základě rovnoprávného postavení všech slovanských národů, pak na rozdíl od pangermanismu neměl expanzivní agresivní charakter, ale naopak obranný charakter proti sílící německé nacionální imperiální politice, představující zvýšené nebezpečí pro slovanské národy a ohrožení jejich státní národní existence.

Slovanské hnutí se vyznačovalo vždy velkou dávkou tolerance, což však ani v minulosti, a tím spíše ani dnes, neznamenalo a neznamená, že je politicky indiferentní. Tak tomu bylo i v letech fašismu, tak tomu bylo i za druhé světové války, kdy idea slovanství pomohla stmelovat slovanské národy v boji proti genocidní hitlerovské agresi a k porážce zrůdně rasistického programu hitlerovského režimu.

Vůdčí představitelé sovětského státu si v složité situaci po napadení SSSR nacistickým Německem uvědomovali význam příkladů hrdinství velkých osobností ruské historie pro vojáky čelící agresi, oceňovali však také myšlenky slovanské sounáležitosti a přínos boje všech slovanských národů proti německým agresorům a jejich spojencům.

Michail Kalinin, někdejší předseda prezídia Nejvyššího sovětu SSSR, právem mohl prohlásit:

„...Teprve v období svých novodobých dějin Rusko začíná obnovovat styk se západním Slovanstvem. Styk ruské inteligence s pokrokovými vrstvami slovanských národů, ruská krásná literatura, blízká, srozumitelná a příbuzná slovanským národům, jako i zpětný vliv slovanské literatury na Rusy – to všechno nutně činí přátele proti německé výbojnosti!“

Slovanské hnutí je prodchnuto humanistickými idejemi, což však neznamená lhostejný a nezúčastněný postoj k nepravostem ve vztahu ke slovanským národům, ani k případům jakéhokoliv porušování základních všeobecně uznávaných zásad mezinárodního práva. Tak tomu bylo nejen v případě válečných akcí NATO proti Jugoslávii a konkrétně bombardování Srbska, tak tomu je i v případě dalších agresivních akcí, ohrožujících světový mír a vystavujících strádání lid četných zemí v zájmu imperiálních mocenských aspirací.

Slovanské hnutí není uzavřeno samo do sebe, ale snaží se v duchu základních principů Charty OSN o prohloubení vztahů přátelství a spolupráce i s neslovanskými národy a státy.

Slovanské hnutí není také „ideologicky“ uzavřené, ale usiluje o prohloubení slovanské vzájemnosti a všestranné spolupráce, o posílení pocitu slovanství bez zřetele na ideové, náboženské, kulturní a další rozdílnosti.

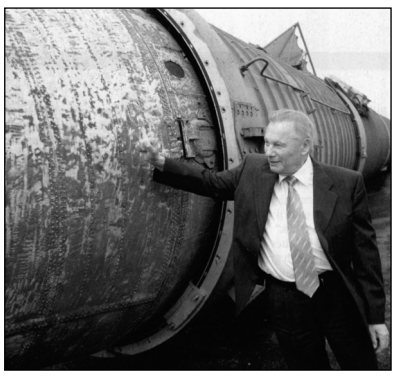
V tomto duchu hledáme a nalézáme to, co nás spojuje, navazujeme na naše tradiční pouta, zvyklosti, vědecká, kulturní i jazyková a usilujeme o překonání toho, co v naší minulosti zanechalo pocit hořkosti a nepochopení! **Docent dr. Mirko Svoboda, CSc.**

Lobbismus má své cíle!

Lobbismem rozumíme cílené ovlivňování poslanců, zákonodárné i výkonné moci. V této souvislosti stojí za zamyšlení, zda a do jaké míry může představovat pro lobbismus např. vliv koncentrace židovského etnika v některých místech, městech, regionech a podobně. Na konci 20. století byli Židé stále ještě obyvateli velkoměst. V Moskvě jich žilo 285 000, v Londýně 280 000, v Montrealu 115 000 a v Torontu 115 000. Nejimpozantnější městská koncentrace byla však ve Spojených státech. Vévodil tomu New York City (1 998 000 Židů), druhé největší židovské město bylo Los Angeles (445 000), pak následovala Filadelfie, Chicago, Miami, Boston atd. Ve Washingtonu DC činilo židovské obyvatelstvo 160 000. Ve státě New York představovalo 2 143 485 Židů 12 procent populace. Ze všech velkých amerických etnik byli Židé nejlépe volebně organizováni, nejvíce se řídili radami svých představitelů a byla u nich největší pravděpodobnost, že se účinně prosadí. Nelze nevidět, že povětšině se toto etnikum začlenilo do americké společnosti, kterou intelektuálně významně ovlivňuje. Naskýtá se právem otázka, jakou roli hraje tato skutečnost v USA v proizraelské politice americké administrativy. Statistické údaje jsou čerpány z obsáhlého díla anglického historika Paula Johnsona: Dějiny židovského národa, (vyd. Lada/Rozmluvy 2007). **-da**

Exprezident s balistickou raketou

Jak uvádí časopis Týden, slovenský exprezident Rudolf Schuster si musel propůjčit v Košicích skomírající hangár, aby do něj mohl umístit svou nebývalou sbírku rarit z oblasti vojenského létání. Ve své době požádal své některé kolegy, aby mu do ní přispěli a například americký prezident Bush mu poslal vrtulník Iroques, který kdysi operoval v americké agresi proti Vietnamské socialistické republice, z Německa dostal Phantom, vojenskou stíhačku mu darovali i čínští přátelé. Nejštědřejší byl zřejmě ukrajinský exprezident Leonid Kučma – ke stíhačce SU-15 „přibalil“ i balistickou raketu SS-24.

Rudolf Schuster u nejcennějšího přírůstku v jeho košické sbírce – rakety SS-24

Blouznění

Religionista Ivan O. Štampach je autor knihy **Na nových stezkách ducha** (vyd. Vyšehrad v r. 2010, s, 261), ve které se zabývá také obnovou baltoslovanských náboženských tradic (s. 146). Protože s některými aktivitami o obnovení novopohanských praktik, popřípadě předkřesťanských náboženských praktik, se setkáváme i v některých slovanských zemích, považujeme za účelné z uvedené autorovy statě uvést:

„Ve slovanských zemích existují malé skupiny slovanských novopohanů. Označují se jako jazyčníci, což je výraz převzatý z církevně-slovanského překladu bible, kde se tím překládá řecký výraz ethnikoi, tj. lidé jiných ‚národů‘, než jsou ve Starém zákoně Židé a v Novém zákoně křesťané mluvící jakoby jinými jazyky. Čeští stoupenci si říkají rodnověrci podle uskupení Rodná víra. Územně jsou uspořádáni podle regionů, menší jednotkou je družina či rod, tato velkorysá struktura však není naplněna.

V některých slovanských zemích je hnutí rozvinutější. Slovenská uskupení Domudra Promova dúbrava si prošla obdobími počátečního rozkvětu a stagnace, počet účastníků těchto aktivit lze odhadnout na desítky, pro širší okruh návštěvníků obřadů a jiných aktivit může být osobním podnětem. Literární a politické ambice vyjadřované na začátku se zatím zřejmě nenaplňují. Pozoruhodná je vazba ruských jazyčníků na politiku. V Rusku uznávaný politický filozof Alexandr Geljevič Dugin spjatý s takovými uskupeními, jako je Nacionálně-bolševická strana a Euroasijské hnutí, oblíbené v armádních kruzích, nábožensky sympatizuje s konzervativní verzí pravoslaví (se staroobřadnictvím) a s ruským jazyčnictvím.“

Co k uvedenému dodat: existuje i novopohanství germánské, jsou pokusy o obnovení keltských náboženských praktik a rozmanité další problematické aktivity. Stěží lze z novopohanských aktivit směřujících k vyznavačům někdejších slovanských božstev, slovanských pohanských obřadů a rituálů z doby předkřesťanské spatřovat přínos pro současné slovanské hnutí, ale spíše jde o slepou uličku, nemající s řešením aktuálních našich úkolů v oblasti slovanské vzájemnosti a posilování přátelství slovanských národů a obrany jejich zájmů nic společného. Což neznamená, že bychom měli zanedbávat kulturní i jiné tradice, jež slovanské národy od minulosti spojují.

-da

V Evropě ticho po pěšině?

Po boku nacistického wehrmachtu vtrhla 22. června 1941 do SSSR „téměř celá Evropa“, a zatímco se v zemních EU bouřlivě (protirusky) pomlouvalo 70. výročí paktu Ribbentrop-Molotov (Parlamentní shromáždění OBSE dokonce přijalo v roce 2009 provokační rezoluci přirovnávající SSSR k hitlerovskému Německu), k 70. výročí nacistického vpádu do SSSR nastalo v Evropě „ticho po pěšině“.

Připomíná to Olga Četverikova v článku na ruském internetu. Není pochyb, že mířila do svědomí mnoha vládnoucích kruhů mnohých zemí Evropské unie.

Autorka konstatuje, že se agrese do SSSR zúčastnila vojska Itálie, Finska, Rumunska, Maďarska a Slovenska a z tzv. neutrálů se bojů na východní frontě tak nebo jinak podíleli i vojáci norští, chorvatští, dánští, holandští, belgičtí, francouzští (divize Charlesmagne) a španělští (Modrá divize). Jak přiznal nedávno list Gazeta Wyborcza 2-3 miliony Poláků sloužilo v německé armádě. Švédsko dodávalo Německu železnou rudu, Švýcarsko přesné přístroje, protiletadlová děla a automatické pušky, Portugalsko wolfram, Španělsko naftu.

Autorka připomíná, že v roce 1945 si Churchill nechal vypracovat plán „Nemyslitelné“, předpokládající, že 1. července 1945 začne několik desítek anglo-amerických divizí po boku wehrmachtu válku s SSSR. Opravdu nemyslitelné.

• • •

Druhá světová válka přinesla mnohá rozporuplná fakta, i to, že se do války proti SSSR zapojili i občané z některých slovanských zemí. Dodejme však na okraj zmíněného článku, že po 22. červnu 1941 vzniká v SSSR **československá** zahraniční vojenská jednotka, která se zúčastnila bojů proti wehrmachtu po boku Rudé armády, že v SSSR se ze **slovenských** vojáků zrodila partyzánská jednotka, že v Slovenském národním povstání bojovalo na 60 000 **slovenských** vojáků; že **Bulharsko,** byť bylo považováno za Hitlerova spojence, odmítlo poslat do SSSR byť jediného vojáka a konec války zastihl Bulhary v řadách protihitlerovské koalice; že **Polsko** postavilo po boku Rudé armády dvě armády, které pomáhaly dobývat Berlín a jedna z nich osvobozovala Československo; že **srbští, chorvatští, makedonští, bosenští a slovinští** partyzáni rozpoutali na Balkáně masové národněosvobozenecké hnutí proti nacistickému vetřelci, atd.

Bez těchto faktů by vzpomínka na 22. červen 1941 nebyla úplná. **(zh)**

Podiven – pomlouvačný pamflet

Přečetli jsme pro vás

Od převratu 1989 nepřestáváme žasnout nad neutuchajícími proudy pohrdavého a nenávistného znevažování našich národních dějin a naší národní kultury, které chrlí většina tisku i televizních kanálů. **Hledáme-li zřídla tohoto mediálně šířeného špinění, pomlouvání a tupení naší minulosti, které již patří na veřejnosti k „dobrému tónu“, najdeme objemnou knihu Úloha Čechů v dějinách nové doby (Praha 1991, 690 stran)**, kterou pod pseudonymem **Podiven** (jméno sluhy knížete Václava), vydala trojice autorů P. Pithart, P. Příhoda a M. Otáhal (ten s některými výhradami).

Prý zrcadlo nastavené českému národu. Ve skutečnosti pomlouvačný pamflet, do něhož se promítl příkrý, odmítavý vztah těch německých analistů, kronikářů a historiků, kteří perem podporovali, zdůvodňovali a oslavovali expanzivní činy svých vládců. Historické děje se tu podávají bez lidské účasti a porozumění pro zápas napadeného, ale s povýšeným despektem a zlomyslným pošklebováním agresora. A přitom šlo o osudy generací na léta, staletí. **Podiven** pohrdá Čechy jako otroky, ale nechce jim dovolit, aby se osvobodili. Odsuzuje opovážlivé Přemyslovce, kteří nechtěli být vazaly římských císařů, pranýřuje troufalost husitů, kteří se opovážili „vykloubit z duchovních svazků Evropy“, tupí stavovské rebely, exulanty, tajné nekatolíky, buditele a obrodiče, austroslavismus, panslavismus, čechoslovakismus, Volnou myšlenku, legionáře, Masaryka, Beneše, první republiku... Nejde tu o historickou pravdu, ale o útok na historické vědomí českého národa. Za cenu zamlžování, bagatelizování, překrucování, ba i vysloveně neslušného pomlouvání řadí vybrané historické jevy tak, aby byla potvrzena apriorní ideologická konstrukce (čím se liší od rasistické), že Češi jsou živel zaostalý, primitivní, málo tvořivý, zatímco Němci jsou „státotvorné plemeno“ a nositelé „vyšší kultury“. Podřadní Češi se marně snaží překonat svou nezralost, přízemnost, odvozenost, malost, plebejství. Neprávem se prý dovoláváme slavné minulosti, velikosti svých předků, kulturního bohatství svého národa. Jsou to samé anomálie, kterými jsme uráželi universalismus a jiné vznešené ideje „svaté říše římské německého národa“, vlídnou monarchii habsburskou i právní cítění Němců v našem pohraničí. Nejvíce jsme se ovšem prohřešili tím, že jsme znovu – zcela nezaslouženě – prý lstí a podvodem získali a potom zas ještě obnovili samostatný stát, proti vůli těch, kteří si osobovali právo nám vládnout.

(**Stanislava Kučerová**, Obrys-Kmen 20/2011)

Neušlo nám

■ **Důstojný památník** Jana Žižky z Trocnova by měl být znovu otevřen v Trocnově. Podle ředitele Jihočeského muzea P. Šafra by „rádi představili Jana Žižku jako geniálního vojevůdce, který patřil ve své době k nejvýznamnějším válečníkům a posunul hranice vojenské strategie“.

■ **Arcibiskup Dominik Duka** na otázku, jak se církev připravuje na jiné hospodaření po vyrovnání, konstatoval: „My naopak do rozpočtu dáváme, díky majetku, který nám byl konfiskován.“

■ **Na EURO nemáme** - podle Václava Klause, „neboť nemáme takovou ekonomickou výkonnost jako Německo a nepracujeme tak tvrdě jako lidé v této zemi“ (Lidové noviny, 3.-4. 9. 2011). Lze jen dodat - vzhledem k situaci v oblasti eura – momentálně naštěstí!

■ **Potíže s učebnicemi** na Slovensku řeší zajímavým způsobem – ve čtvrté třídě dostaly děti jedinou učebnici Náboženství. Ostatní výuka zůstala na improvizaci učitelů. (Haló noviny, 15. 9. 2011).

■ **Speciální slovenská bojová jednotka** zasáhne v Afghánistánu, jak informoval slovenský list SME (13. 9. 2011), který mj. napsal „Případná smrť prekvapí, ale nemôže jednotku rozložiť. Zranenie či smrť nemôžu byť vnímané ako nesplnenie úloh“. Komentář ponecháváme na čtenářích!

■ **Zbrojení ujídá** – dokládají to výdaje s ním spojené, vždyť v loňském roce bylo ve světě takto utraceno 1,63 bilionu dolarů, z toho 43 % v USA – jak by se dnes v globálně otřeseném světovém hospodářství hodily!

■ **K. Schwarzenberg v rozhovoru** pro Hospodářské noviny pravil „Podívejte se do dějin, jakou ostudu jsme napáchali během několika měsíců druhé republiky. Já to nechci. Já protektorát zažil“ (Hospodářské noviny, 2.-4. září 2011). Nezodpovězená otázka: Kdo ji napáchal?

■ **Neviditelná ruka trhu** ponechaná sama sobě do jisté míry – podle politologa Jiřího Pehe – vytunelovala už i budoucnost. I proto se západním světem šíří atmosféra úzkosti (Právo 18. 8. 2011). Pozoruhodné ekonomické zjištění – tuneluje už i neviditelná ruka!

■ **Je tomu tak!** „Ve válce, do které před deseti lety vyrazila jako supervelmoc, našla Amerika své limity. Není to šok, jako když letadla naletěla do budov, ale postupné poznávání, že Spojené státy už nemají na dosažení všeho, co chtějí. Před 11. září 2001 by něco takového Američanům přišlo stejně nesmyslné jako představa, že by se Dvojčata mohla zřítit“ (Hospodářské noviny 9.-11. září 2011).

■ **„Velmi důležitá osobnost“ –** neboli „klient a kdo je víc“ – by mělo platit v českém zdravotnictví po reformách. Jak radí i MF Dnes „Nechoďte k lékaři jen jako pacient, teď už jako klient (8. 8. 2011)! A to zvlášť tehdy, když si připlatíte – dodáváme!

■ **Zapamatujme si „oběti válek proti teroru“** (MF Dnes, 13. 9. 2011): Válka v Afghánistánu – vojáci USA 1619, Taliban 38 000, civilisté 14-34 000. Válka v Iráku – vojáci USA 4474, armáda Iráku 13 500-45 000, povstalci 250 000-260 000, civilisté 100 000-1 200 000. Operace v Pákistánu – armáda USA 15, ozbrojenci 1700-2600. O dalších obětech počty neuvedeny.

■ **O jazycích slovanských** přinesl zajímavou stať Evy Firlové krajanský kanadský list Nový domov. Autorka uvádí, že „ještě v 9. století byly slovanské jazyky dobře vzájemně srozumitelné, jinak by se slovanským bratrům Cyrilovi a Metodějovi velmi špatně věrozvěstovalo. „Dnes sice vzájemná srozumitelnost už mnohdy činí potíže, ale pomůže i slovanské ‚esperanto‘, i když je lepší ovládat alespoň největší slovanský jazyk – ruštinu, která si podržuje pro dorozumění mezi slovanskými národy svůj nezastupitelný význam.

–da

Tato stránka je věnována informacím o západoslovanských zemích. Řídí ji a rediguje Mirko Svoboda.

Jednou větou

■ **Rusko reagovalo na budování protiraketové základny USA** v Rumunsku prohlášením, že bude požadovat záruky, že základna nebude zaměřena proti jeho strategickým zbraním.

■ **Jednání premiéra D. Camerona v Moskvě** zřejmě oživila vzájemnou obchodní výměnu a částečně snížila vyostřené politické napětí mezi Ruskem a Anglií.

■ **Ukrajina má problémy se zajištěním mistrovství Evropy ve fotbale**, které pořádá příští rok společně s Polskem, když se v roce 2007, kdy byla vybrána jako hostitel mistrovství, předpokládalo, že 82 % potřebných financí dodají soukromí investoři a dnes je ten poměr přesně obrácený.

■ **Tatarstán předvedl vysokorychlostní osobní loď řeka-moře**, umožňující přepravit 150 cestujících se zavazadly v pobřežních mořských vodách rychlostí 70 km/h na vzdálenost do 200 námořních mil.

■ **Průzkum zveřejněný v den 46. narozenin prezidenta Medvěděva** ukázal, že 47 % Rusů nedokázalo najít úspěch, který dosáhl ve své funkci, 23 % vyjádřilo názor, že nedosáhl žádného úspěchu, 7 procent vidí úspěch v jeho sociální politice, 6 % v zahraniční politice a 3 % v boji s korupcí a kriminalitou a pouze každý desátý Rus souhlasil s názorem, že má opravdovou „starost o Rusko" a „usiluje o posílení autority Ruska ve světě".

■ **Ázerbájdžánský bezpilotní letoun** (údajně izraelské provenience) byl sestřelen nad územím Horního Karabachu, o nějž vedou spor Arménie a Ázerbájdžán.

■ **Na funkci velvyslance USA v Moskvě** Barack Obama oficiálně nominoval svého poradce pro Rusko a Euroasijský prostor Michaela McFaula, jednoho ze svých nejbližších spolupracovníků, považovaného za „architekta resetu" americko-ruských vztahů, vyjednavače o nové smlouvě START a experta na tzv. barevné revoluce.

■ **Prezidentka Litvy D. Grybauskaiteová** potvrdila nesourodost a nedemokratičnost běloruské opozice podporované a financované ze Západu i z Ruska.

■ **Exxon a Rosněfť –** největší ropní giganti USA a Ruska - podepsaly dohodu o strategické spolupráci v rozvoji nalezišť v arktické části Ruska a jeho přístupu k těžbě v Mexickém zálivu.

■ **Na ruský trh** viditelně pronikají české firmy PPF (domácí spotřebiče) a AAA Auto (ojetiny).

■ **Nejmladší pravicovou politickou stranu Ruska** opustil její předseda a třetí nejbohatší muž v zemi M. Prochorov, který potvrdil kandidaturu na ruského prezidenta.

■ **Gazprom podepsal dohodu** se západoevropskými společnostmi Eni, EdF a Wintershall o plynovodu Jižní proud, která je na rozdíl od dosavadních nezávazných memorand považována ruským tiskem za klíčový dokument, i když analytici upozorňují, že projekt nemá stále vyhráno.

■ **Vítěz lotyšských voleb N. Ušakovs** trvá na nutnosti uspořádat celonárodní referendum k zavedení eura od 1. ledna 2014, když 51 % obyvatel je proti a pouhých 36 % je pro vstup do eurozóny.

Volby v Abcházii

Obyvatelé Abcházie v září zvolili nového prezidenta.

Nutnost předčasných voleb vyvstala poté, co letos v květnu zemřel dosavadní prezident Sergej Bagapš a jeho funkci od té doby vykonává předseda místního parlamentu Nugzar Ašuba.

Voliči černomořského státečku s 200 000 obyvateli (dříve označovaného za sovětskou riviéru) vybírali mezi třemi kandidáty. Vítězem se stal Alexandr Ankvab. Volby monitorovalo přes 100 zahraničních pozorovatelů, převážně z Ruska.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

SNS – dvě desetiletí

Letošní summit Společenství nezávislých států (SNS) si 2. září v Dušanbe připomněl 20. výročí trvání organizace. Splnil většinu svého programu, ale současně neskrýval přetrvávající problémy.

Ty vedly i tentokrát k opakovanému konstatování o „poločasu rozpadu" organizace. Prokazatelným zdůvodněním byla jistě neúčast prezidentů A. Lukašenka (zaneprázdněn prý řešením domácích ekonomických problémů) a I. Alijeva (zřejmě zklamání z jednání o Karabachu s D. Medvěděvem). Většinou pak už nezbylo místo informovat, že je v Tádžikistánu „nahradili" prezidenti Afghánistánu a Pákistánu H. Karzáí a Á. Zardárí.

A prezidentské zastoupení měla tentokrát i Ukrajina, i když nepodepsala statut organizace ani její mezinárodní uznání. V. Janukovyč považoval za potřebné sdělit, že kontrakty o plynu s Ruskem Ukrajinu ponižují a zahánějí do kouta a že Moskva zablokovala vytvoření zóny volného obchodu, na což D. Medvěděv oponoval, že Kyjev nepředkládá konkrétní kroky k dohodám.

Je nepochybné, že zásadní problém budoucnosti SNS spočívá v pevném ekonomickém a z toho vyplývajícím následném politickém spojenectví obou největších „postsovětských" zemí. Ukrajina však stále zdůrazňuje svůj zájem o účast v Evropské unii. Integrační podmínky obou seskupení však v současnosti vylučují možnost současného členství. Pomyslný ukrajinský „plynový kout" by snadno odstranil vstup Ukrajiny do integračního svazku s Ruskem. Její prozápadní politici však křičí o vydírání, a tak ruské ministerstvo zahraničních věcí vyhlásilo bezprostředně po summitu, že Moskva nikoho do integračních procesů SNS násilně nenutí a přivést zemi do integračního sdružení může jen uvědomění si vlastních zájmů.

Probírat další vážné problémy SNS by zabralo celou stránku a v rámci možností o nich průběžně informujeme.

Nehledě na ně lze však říci, že **základní cíl, který byl dán SNS při jeho založení do vínku – rekonstrukce zpřetrhaných svazků, byl v podstatě naplněn.** Ani jeden z členských států zastoupených v Dušanbe nevyslovil ani jednou pochyby o nutnosti existence sdružení.

Rok označený za rok SNS stvrdil vytvoření Celní unie, v níž na Rusko připadá 89 % souhrnného ekonomického potenciálu, na Kazachstán 7 % a na Bělorusko 4 %. Od příštího roku by tyto země měly vytvořit tzv. jednotný hospodářský prostor, jehož cílem je zajistit **volné proudění zboží a kapitálu v rámci jednotného trhu s populací 165 milionů obyvatel** – což je asi 60 % bývalého Sovětského svazu.

Zájem o přistoupení k Celní unii projevují Tádžikistán a Kyrgyzstán. (Na srpnovém setkání v Moskvě stanovili předsedové vlád tří zemí ještě ambiciózněji cíl: proměnit skupinu do roku 2013 na Euroasijskou hospodářskou unii. Rozhovory se dokonce vedou i o společné měně.)

Složitost integračních procesů asi nejlépe ukazují problémy kolem projektu Svazového státu Rusko – Bělorusko. O plnění vytyčených cílů usilují v rámci SNS i Euro-asijské ekonomické společenství (EurAsEC) a Organizace Smlouvy o kolektivní bezpečnosti (ODKB).

Ve stručném hodnocení samotného summitu se uvádí, že byly shrnuty výsledky dvacetileté činnosti organizace a spolupráce států v ekonomické a humanitární sféře i v oblasti zajištění bezpečnosti, zejména při čelení nezákonné migraci. SNS je nadále připraveno na dialog s EU o integraci a spolupráci s respektováním vzájemných zájmů. Prezident Medvěděv kritizoval OBSE za „dvojí metr" a snahy ovlivňovat vnitřní záležitosti některých postsovětských států při monitorování průběhu voleb.

Projednáno bylo také zvěčnění památky účasti národů členských států SNS ve Velké vlastenecké válce.

V Dušanbe proběhla i dvě další důležitá jednání. Představitelé Ruska a Tádžikistánu se dohodli na prodloužení smlouvy o setrvání ruských pohraničníků na tádžicko-afghánské hranici, přes niž do Střední Asie a dál do Ruska pronikají obrovské objemy pašovaných drog. A tádžický hostitel I. Rachmon a prezidenti D. Medvěděv, H. Karzáí a Á. Zardárí na závěr regionálního summitu podpořili proces národního usmíření v Afghánistánu a zavázali se k posílení spolupráce v boji s pašováním drog a náboženským extremismem.

Schůzka těchto čtyř představitelů jasně dokumentuje, že zklidnění oblasti po odchodu amerických vojsk (plánovaném na rok 2014) se stává jednou z priorit SNS. Současným nejaktuálnějším úkolem zůstává jednání o vytvoření společné zóny volného obchodu, o němž v květnu rozhodla Ekonomická rada SNS, a které zřejmě proběhne v tomto měsíci na setkání premiérů.

Karel Dostál

Bělorusko nezapomíná

Téměř každý, s kým jsme na smuteční tryzně v Brestu hovořili, nezapomněl vzpomenout památku válečných obětí ze své rodiny – tiše, bez patosu, ale dostatečně přesvědčivě, že pro ně i jejich potomky zůstávají nesmrtelnými.

Dvoučlennou delegaci našeho Slovanského výboru pozval prostřednictvím zdejšího velvyslanectví brestský oblastní výbor na mezinárodní vědecko-praktickou konferenci: **1941: Tragédie, hrdinství, paměť.**

Po uvítacích projevech předsedy oblastního výboru K. A. Sumara, rektora místní Státní univerzity M. E. Česnovského a ředitele republikového Centra studia zahraniční politiky a bezpečnosti S. F. Palagina následovala mnoha fakty a podněty bohatá vystoupení čtrnácti představitelů z deseti zemí. Za všechny alespoň konstatování ředitele izraelského Institutu zemí Východní Evropy a SNS A. Cinkera v Izraeli. Jsou si vědomi, že bez vítězství nad fašismem by nebylo Izraele, a proto i letos proběhla v Jeruzalémě 11. května přehlídka veteránů v rámci oslav Dne vítězství.

V úvodu našeho vystoupení jsme předali do ruštiny přeloženou knihu prof. O. Krejčího **Geopolitika Centrální Evropy** (se zdůrazněním české i slovenské vlajky na její první straně) a spolu s pozdravem od našeho Slovanského výboru květnové výtisky Slovanské vzájemnosti.

K samotnému tématu konference jsme připomněli, že pro nás válečná tragédie začala již v roce 1938 v Mnichově, kdy jsme přišli o „kréposti" na našich hranicích, aby po půl roce hitlerovští fašisté okupovali celou zemi a dostali tak i výzbroj, kterou určitě použili i při dobývání zdejší pevnosti.

S vědomím neporovnatelnosti počtu obětí a hrdinství jsme k výčtu uváděných připojili i J. Fučíka, J. Nálepku, L. Svobodu a Lidice, které zůstávají jedním z trvalých symbolů naší národní paměti. S čerstvou vzpomínkou účasti na 69. výročí vypálení Lidic jsme do Brestu vyjížděli a viditelně nejvíce zaujala skutečnost, že naši parašutisté, kteří v Praze zastřelili předního nacistického pohlavára, našli své poslední útočiště a dobrovolnou smrt v podzemí pražského pravoslavného chrámu.

Dvoudenní pobyt určitě nedovoluje ani při velké péči a starostlivosti našich hostitelů pouštět se do hlubšího hodnocení. Jsou

Tento snímek jistě nepostrádá na originalitě – je z brestské pevnosti a v pozadí, byť ne zcela jasně, zachycuje obří sousoší vojáka – hrdiny

však skutečnosti bez veškerých pochybností. Tou první nepřehlédnutelnou je v Bělorusku čistota. Všude – na ulicích, v parcích, v obchodech – potkáte někoho, kdo dbá o pořádek. A tak naše snaha o nález nějakého sprejerského výtvoru zůstala zcela bezúspěšná. Ubytování a prohlídka v moderním sportovním komplexu vedle dvoukilometrového veslařského kanálu nám také dala jasnou odpověď na nesporné úspěchy běloruských sportovců. Tři na sebe navazující kryté bazény (50metrový, skokanský a pro vodní pólo), moderní posilovna a velká tělocvična (toho času v zajetí stolního tenisu) –vše zaplněné v prázdninovém období mládeží – nepotřebovaly dalších komentářů.

Současně však nelze nevidět i problémy. Tím největším, který udeří do očí, je počet závěrečných nul na bankovkách. Oficiální kurz běloruského rublu, který tamní centrální banka denně stanovuje, se pohybuje kolem 5000 BYR za dolar. Podobně překvapí každého, kdo cestoval přes Brest, přetrvávající zmatek při nástupu do mezinárodního rychlíku (i když přemístění vagonů ze širokorozchodných kolejí se podstatně zrychlilo).

Za nejvýstižnější zhodnocení našeho pobytu lze považovat závěrečnou návštěvu Bělověžského pralesa, kde jsme se setkali s Dědou Mrázem, zubry, ale byli současně ujištěni, že tamní rezidence Viskuli, kde prezident Jelcin, Kravčuk a Šuškevič udělali tečku za existencí Sovětského svazu, není a nebude místem, kterým by se chlubili.

Karel Dostál, Vladimír Mlejnecký

Neušlo nám

■ **Památku hokejistů Jaroslavli** pietní tryznou uctili v Minsku, kde měli sehrát hokejový zápas. Do posledního místečka zaplněnou halou zněl smuteční zpěv, na vyleštěném ledu byly stojany s velkými podobiznami hráčů

Jaroslavli, lidé nosili na stadion květiny a zapalovali svíčky. Pak na něj vyjeli domácí hráči, které vedl trenér M. Sýkora a mezi nimi L. Krajíček, L Pivko a Z. Irgl, kteří se tak symbolicky rozloučili se svými krajany, když každý z hráčů na ledě dojel k jednomu ze stojanů a poklekl, aby uctil památku svého protivníka. S pukem potom zamířili k prázdné brance, na níž byl nápis **Dinamo Minsk** a symbolicky si dali vlastní gól k poctě soupeři. Na ploše poté prezident Lukašenko vyjádřil pocity všech slovy: „Tým Jaroslavli je tu teď s námi, bohužel však pouze v našich představách" a vzpomněl dva běloruské hráče, kteří působili v ruském klubu.

■ **Světové politické fórum v Jaroslavli** se, jak známo, sešlo v den katastrofy za účasti hlav států, podnikatelských elit, učenců a prominentních osobností veřejného života z 32 zemí s vyjádřenou ambicí stát se fórem podobným Davoskému ekonomickému setkávání. Hlavní pozornost zaujalo vystoupení bývalého poradce prezidenta USA pro národní bezpečnost Z. Brzezinského, tehdejšího zastánce unipolární, imperiální dominance USA ve světě, volajícího po rozparcelování Sovětského svazu a později Ruska. Zde však vyslovil překvapivé myšlenky, vedoucí až ke konstatování, že **„Amerika ztratila hlavního jestřába"**. Uvedl mimo jiné, že „globální stability lze dosáhnout pouze rozsáhlou spoluprací než bojem o imperiální nadvládu" a vyslovil přesvědčení, že „historicky konfliktující národy se musejí smířit. Spojené státy potřebují jako globální spojence Evropu a Asii".

■ **Vztahy Ruska a OBSE** nejsou komplikované ve vojenské oblasti, kde v průběhu týdenní návštěvy Moskva seznámila skupinu pozorovatelů s nejnovějšími typy ruských zbraní, mimo jiné se stíhačkami MiG 31 a novým vrtulníkem Mi 28N Noční lovec v Petrohradu. Složitější situace je s účastí pozorovatelů na volbách, kde existuje dělení na demokracie privilegované a ostatní. Do první skupiny patří země EU, USA a Kanada, kam posílají mise šesti až desetičlenné. Do druhé skupiny byly zařazeny země SNS, republiky bývalé Jugoslávie a Albánie. Tam je zpravidla přítomno nejméně 300 expertů. Na nadcházející ruské parlamentní volby chce OBSE vyslat 260 svých pozorovatelů, zatímco na nedávných parlamentních volbách v Turecku jich stačilo 13 – a je známo, že Turecko není z politického hlediska zemí právě jednoduchou.

■ **Letošní sklizeň obilí v Rusku** končí – očekávaných 90 milionů tun obilí bude skutečně dosaženo. Do poloviny září už bylo sklizeno přes 74 milionů tun, což je o 2 % víc než podobný ukazatel v příznivém předkrizovém roce 2009. S přihlédnutím ke státním rezervám a předpovědi úrody, která bude sklizena ze zbývajících ploch, umožní úroda obilí plně zabezpečit vlastní spotřebu a obnovit vývozní potenciál. Po tom, co bylo 1. července zrušeno embargo na vývoz pšenice, už bylo do zahraničí vyvezeno 7,2 milionu tun. Přes vysokou konkurenci na zahraničních trzích má Rusko veškeré možnosti pro to, aby maximálně zvýšilo vývoz obilí.

Tuto stránku, věnovanou informacím o životě východoslovanských národů, řídí a rediguje Karel Dostál.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Prof. Doleček: nacisté zavraždili v Kragujevaci celé gymnázium

Sto Srbů zabito za jednoho Němce

V říjnu tomu bude 70 let , co nacistická armáda během dvou dnů popravila ve dvou srbských městech čtyři tisíce lidí

Dodnes mě mrazí, když si vzpomenu (bylo mi tehdy 16 let), jak mluvčí německé okupační armády v Srbsku Felix Benzler v druhé polovině října 1941 – po přepadení Jugoslávie 6. dubna 1941 – prohlásil: „Minulého týdne byl popraven veliký počet Srbů, ne pouze v Kraljevu, ale i v Kragujevci jako odplata za vraždu příslušníků wehrmachtu, a to v poměru sto Srbů za jednoho zavražděného Němce, padesát za zraněného."

O čem hovoří velký kámen

Podle německých údajů bylo během dvou dnů popraveno v srbských městech Kraljevo a Kragujevac (100 km jižně a jihovýchodně od Bělehradu) 4000 Srbů (1700 a 2300). Podle místních zdrojů jich bylo přes deset tisíc. Popravy v Kragujevci se konaly v lesících parku Šumarica. **Chlapecké gymnázium v Kragujevci je asi jediné na světě, ve kterém byli popravení v š i c h n i žáci nad 15 let, včetně ředitele a celého profesorského sboru.**

Na místě, kde kulomety wehrmachtu (ne tedy SS) popravovaly chlapce, je u pomníku veliký kámen s černým nápisem **„Střílejte – mně i teď probíhá vyučování".** Byl jsem opakovaně na tom místě plném smutku a nevýslovného hněvu nad tím zločinem „nositelů kultury". Rodiny popravených nedostaly z Německa žádné „kompenzace", nikdy se o tom ani nejednalo!

Hitler musel odložit Barbarossu

Jugoslávie byla přepadena Německem, když srbští důstojníci, vedení generály Dušanem Simovičem a Borou Mirkovičem, svrhli 27. března 1941 v Bělehradě vládu (do Bělehradu vpochodovala šumadijská divize s několika tanky) jako projev nesouhlasu, že vláda předtím (25. března) přistoupila k paktu tří (Berlín – Řím – Tokio), který už podepsaly Bulharsko, Maďarsko a Rumunsko.

Hitler zuřil, protože musel stáhnout řadu elitních divizí, které měl podle plánu Barbarossa připraveny na útok proti SSSR, plánovaný na květen. Ten musel odložit o pět až šest týdnů, čímž byla vlastně později zachráněna Moskva. Hitler nařídil zničit Jugoslávii a tvrdě potrestat Srby. Jeho agrese se účastnily i Bulharsko, Itálie a Maďarsko.

Bělehrad byl po více dnů těžce bombardován, zahynulo několik tisíc lidí (snad přes 5000!), byla bombardována i řada dalších srbských měst.

Chorvatský Záhřeb, kde davy vítaly kvítím německé tanky, nebyl bombardován, ani jiná chorvatská města.

Jedinou maličkou radost při té hrůze jsem měl, když jsem viděl, jak jugoslávské stíhačky sestřelily dva německé bombardéry. Leželi jsme na louce za městem a pozoroval jsem to na vlastní oči. První zničující bombardování Bělehradu probíhalo na Květnou neděli 6. dubna 1941. Podobně byl Bělehrad mnohokrát bombardován, také i 11. dubna na Velikonoce, během 78 dnů trvající **agrese NATO** proti Jugoslávské svazové republice v roce 1999.

Největší genocidu prováděli ustašovci

Asi deset kilometrů od Bělehradu, ve vesnici Jajinci, bylo německé popraviště, kde bylo během války (1941-1945) popraveno na 80 tisíc lidí, především Srbů, pak i Židů. Hlavně byli popravováni lidé z jihoslovanské armády v otčině generála Mihailoviče a příslušníci Titových partyzánských oddílů.

Avšak největší ztráty utrpěl srbský národ v ustašovském fašistickém Nezávislém státě Chorvatsko (1941–1945), kde chorvatská zločinecká organizace ustašovců a část bosensko-hercegovských muslimů povraždily na 700 až 800 tisíc Srbů, jak o tom svědčí zprávy různých německých a italských generálů, i zpráva německého „létajícího diplomata" pro Balkán H. Neubachera a pracovníka americké zpravodajské služby OSS (Office of Strategic Services) Chorvata S. Krizmana. V chorvatském vyhlazovacím táboře Jasenovac bylo povražděno na 400 tisíc (možná až 600 tisíc) Srbů, 35 tisíc Romů a přes 20 tisíc Židů. V Kosově a Metochiji zavraždili kosovští Albánci kolem 10 tisíc Srbů, přes 100 tisíc vyhnali.

Uvědomují si oficiální vláda USA a Evropská unie, jakož i pánové Havel a Schwarzenberg, tyto historické skutečnosti? **Prof. Dr. Rajko Doleček, DrSc.**

Pieta vlčích máků nad Bokou Kotorskou

(Dokončení z čísla 146)

Vůdcem rebelie také Čech František Raš

Ještě před výstupem na Svatého Ivana jsme se v historickém jádru Kotoru zastavili před někdejší soudní budovou, kde byli odsouzeni k trestu smrti nejsmělejší mužové protirakouské revolty, než je odvedli před hlavně pušek popravčí čety. Na pamětní desce čteme jejich jména FRANTIŠEK RAŠ, JERKO SISORIČ, MATE BERNIČEVIČ a ANTON GRABAR. Čech Raš byl vyšší dělostřelecký poddůstojník, Grabar námořník první třídy a Sisgorič dělostřelecký poddůstojník. Všichni sloužili na obrněném křižníku Sankt-Georg. Berničevič pak sloužil na depotní lodi ponorek Gäa. Trest smrti se vyhnul obžalovanému Franzi Bierelovi, dělostřeleckému poddůstojníkovi z Gay. Soud ho poslal do vězení na 10 let. A Ludvík Sekac, námořník třetí třídy, rovněž z Gay, dostal pětiletý těžký žalář. Ve vzpouře v Boce Kotorské účinkovalo tři až čtyři tisíce námořníků, z nich více než čtyři stovky byly souzeny. Procesy zastavil až konec války. Hrstce vzbouřenců se povedl husarský kousek – v hydroplánu uletěli do Itálie.

Vzpoura začala na plavidlech Sankt-Georg a Gäa

Vzpoura vypukla 1. února 1918 na plavidlech Sankt-Georg a Gäa. Postrádala vnitřní jednotu a soudržnost, ocitla se v izolaci od ostatních nespokojených posádek lodí. Proti vzbouřencům vyrukovali Rakušáci se třemi bitevními loděmi a dělostřelectvem, Němci nasadili ponorky. Již 3. února 1918 byli rebelové poraženi. Příčinou hrdinného vzepětí námořníků byly mizerné podmínky na plavidlech – jejich posádky strádaly hladem, přičemž důstojníci se obohacovali prodáváním potravin. Vzpoura v Boce Kotorské nalezla také inspiraci ve Velké říjnové socialistické revoluci v Rusku v roce 1917 a zároveň se tak stala i protestem proti nerovnoprávnému postavení národů, utiskovaných ve svěrací kazajce rakousko-uherské monarchie.

Bouřili se i dělníci loděnic

K výbuchu nevole se přidaly křižníky Kaiser Karel VI., Kaiser Franz Joseph, posléze i obrněné lodě Monarch a Kronprinz Erzherzog Rudolf. S buřiči také zakoketovaly křižníky Helgoland a Novara, které sice vztyčily rudou vlajku, avšak na nic se nezmohly, neboť jejich posádky zcela zůstaly v područí svých velitelů. Vzpoura ale otřásla pozicí velitelů námořnictva Maxmiliána Njegovana, jehož na vysokém postu 1. března 1918 vystřídal kontraadmirál Miklós Horty. Rebelii předcházely nepokoje počátkem roku 1918, jejichž vzdutou vlnu tvořili i dělníci z loděnic v Terstu a Pule. První jiskry vzpoury zasršely 27. ledna 1918 na řadových lodích Habsburg a Radetzky, odkud pak přeskočily na většinu těžkých plavidel rakousko-uherské námořní flotily. **Jan Jelínek**, Boka Kotorská

Srbsko na kolena, jinak...!

Úhel pohledu

Srbsko, nepoučitelně usiluje o urychlení své cesty mezi ty, kteří se podíleli na devastaci srbské ekonomiky a národního hospodářství. Naivně se domnívá, že cesta do Evropské unie je záležitost, za kterou není nutno zaplatit. Vstupem se domnívá, že se zařadí mezi rovné, kde není rovnějších. Skutečnost je ale diametrálně odlišná. Splnění předchozích úkolů, tedy vydání Karadžiče a Mladiče, je jenom úvodem k dalšímu diktátu ze strany EU.

Více než pregnantně to vyjádřila německá kancléřka Angela Merkelová během své návštěvy v Bělehradě. V souladu s tradičním stylem německé politiky veřejně, více než jasně a otevřeně řekla, že hlavní podmínkou pro Srbsko na cestě k EU je Kosovo a jeho uznání. Srbsko tedy bude muset:

- obnovit jednání s Prištinou,
- umožnit Eulexu fungování na celém území Kosova,
- zrušit tzv. paralelní strukturu na severu,
- opustit své pošty, školy a místní administrace.

Samozřejmě je nutno evidovat i požadavky kosovských Albánců na anexi Prešovského údolí a jeho navrácení do lůna samozvané republiky Kosovo.

Další odstavec by bylo možno uvést historickým citátem. „I ty, Brute?", přesněji, „I ty, prezidente?". Podle vyjádření prezidenta EU Hermana von Rampuye, pokud chce Srbsko vstoupit do EU, musí splnit podmínky! Mezi nimi uznat nezávislost území, které mu bylo mezinárodním komplotem zcizeno. „Tedy uznat samostatnost Kosova a uznat autoritu kosovské vlády."

Zajímavé je, že v současnosti v EU mohou být státy, které Kosovo neuznávají – zřejmě pouze dočasně. A tak zůstává na čtenáři, jaký si udělá vlastní názor. Zejména srovnáním prohlášení prezidenta EU a Merkelové. **(sh)**

Klaus: Srbsku stejné podmínky!

PRAHA (SV) – Česká republika chce napomoci Srbsku ke vstupu do Evropské unie. Přislíbil to – nikoliv poprvé – 28. srpna v Lánech prezident Václav Klaus svému srbskému partnerovi Borisi Tadičovi, který u něho vykonal přátelskou návštěvu, už druhou v krátké době.

Český prezident navíc podle ČTK prohlásil, že Praha chce být také garantem dobrých srbsko-chorvatských vztahů.

Srbský list Politika citoval na okraj návštěvy Klausova slova o tom, že by pro Srbsko měly platit pro přijímání do EU stejné podmínky jako pro ostatní země a neměly by mu být kladeny podmínky, které neplatí pro jiné. Podle Lidových novin (30. 8.) řekl český prezident, že je připraven organizovat summit Srbska, Chorvatska, Slovenska a Česka v Lánech, podrobnosti však nerozvedl.

Perišič – další oběť Haagu

Haagský soud odsoudil k 27 letům vězení generála Momčila Perišiče. Generál působil ve funkci náčelníka generálního štábu Jugoslávské armády a byl potrestán

za údajné zločiny během války v Bosně a Chorvatsku. Obžaloba viní Perišiče z toho, že jako člen vedení Jugoslávské armády se podílel na poskytování finanční a materiální podpory vojenských jednotek etnických Srbů v Bosně a Chorvatsku. Perišič k tomu údajně zřídil dvě oddělení. Tím prý aktivně napomáhal při uskutečňování válečných zločinů v dané oblasti. Osobní neúčast podle soudu neomlouvá. To, že se osobně nezúčastnil, nesnižuje jeho odpovědnost, prohlásil žalobce Mark Harmon.

Proces s Perišičem se snažil obvinit Bělehrad z válek na Balkáně. Co se nepodařilo v procesu s Miloševičem, bylo nutné prokázat nyní.

Generál Perišič veškerá obvinění razantně odmítl. **(sh)**

Krize na severu Kosova neutichá

KFOR i nadále překračuje rámec mandátu rezoluce Rady bezpečnosti č. 1244, čímž se přímo staví do služeb dočasných kosovských institucí a Hashima Thaçiho. Srbové budou donuceni nejdříve protesty na celém území severu a potom i barikádami na hlavních cestách protestovat proti jednostrannému přístupu KFOR. Rozhodli tak předsedové obvodů ze severu Kosova – Dragiša Milovič, předseda okresu Zvečan, Slaviša Ristič, předseda okresu Zubin Potok a Krstimir Pantič, šéf okresu Kosovská Mitrovica.

„Na protest kvůli uzavření alternativní cesty ve vesnici Izvore (ze strany KFOR) Srbové z vlastní iniciativy uzavřou dva mosty přes Ibar v Kosovské Mitrovici, kde nebude povolen průjezd ani KFOR, ani Eulex, a blokády se rozšíří až k Jarinji, které je vojenskou zónou," řekl Krstimir Panič, šéf okresu Kosovská Mitrovice.

„Nedovolíme, aby KFOR fungoval normálně, stejně jak to dělají oni nám, neboť síly NATO, které už více než měsíc upozorňujeme, aby nepřekračovaly rámec rezoluce 1244, dělají špinavou práci pro Hashima Thaçiho. Dvanáct let jsme měli s KFOR dobrou spolupráci, ale je zřejmé, a nyní to dělají i otevřeně, že působí jako prodloužená ruka albánských lídrů, takže nám nezbývá nic jiného, než tímto nenásilným způsobem ukázat světu, že žijeme v ghettu pod tlakem těch, kteří údajně přišli na mírovou misi," řekl Milovič, předseda okresu Zvečan. **(Z internetu)**

Vedoucí týmu jmenován

John Clint Williamson ze Spojených států amerických byl jmenován hlavním žalobcem zvláštního týmu mise EULEX, který se bude zabývat prošetřováním tvrzení ze zprávy Dicka Martyho z prosince loňského roku o kosovském obchodování s lidskými orgány. Mluvčí Eulexu Nicholas Hawton sdělil agentuře Tanjug, že jmenování Williamsona je velice důležité a že by brzy měl začít pracovat. Předběžné vyšetřování v souvislosti s tvrzením Dicka Martyho začalo 27. ledna tohoto roku.

Neušlo nám

■ Lublaň na straně Prištiny

Premiérka chorvatské vlády Jadranka Kosorová si přeje „dobré sousedské vztahy" se Srbskem a jeho národem. Při návštěvě Prištiny však zaujala zcela jasný postoj ohledně Kosova a společného boje proti „velkosrbským aspiracím", které prý ohrožovaly Chorvatsko i součást srbského státu Kosovo a Metochiji!

Kosorová při návštěvě prohlásila, že Chorvatsko bylo jednou z prvních zemí, které uznaly nezávislost Kosova, a neopomněla podotknout, že přátelství mezi národy Chorvatska a Kosova je „tradiční", neboť uvedené národy se „v nejtěžších časech vzájemně podporovaly".

■ A mlýny melou!

Bývalý slovinský premiér a šéf největší slovinské pravicové strany Janez Janša byl postaven před soud na základě obvinění ze spolupachatelství při poskytnutí anebo přijetí úplatku či jeho příslibu výměnou za zprostředkování obchodu s vojenskou technikou za 278 milionů eur. Kauzu odstartovala reportáž finské televize.

■ Přístupová smlouva s Chorvatskem bude podepsána v prosinci

Členské země EU daly zelenou anglickému znění přístupové smlouvy s Chorvatskem. Podle vyjádření polského předsednictví (14. září) je vysoce pravděpodobné, že dokument bude slavnostně podepsán začátkem prosince.

■ Srebrenica byla vykonstruována

Jak režim Aliji Izetbegoviče držel srebrenické civilní obyvatelstvo jako rukojmí, vyprovokoval bosenské Srby k útoku a poté vydal obyvatele na milost a nemilost útoku, napsal na svém blogu nám dobře známý Andy Wicoxson. Doporučuji vyhledat tento text na internetu na adrese „Britské listy", deník o všem, o čem se v České republice příliš nemluví. Materiál najdeme pod datem 4. 8. 2011.

■ Anketa

Prostřednictvím je organizována zajímavá anketa. Otázka: Zlepší se pozice Srbska ve věci Kosova vstupem do EU? V anketě reagovalo celkem 2916 respondentů (k polovině září).

NE – 2662 – 91.3 %
ANO – 162 – 5.6 %
NEVÍ – 92 – 3.2 %

Vypovídací hodnota výsledku je víc než jednoznačná!

■ Konec embarga?

Srbští a kosovští představitelé uzavřeli dohodu, která ukončí vzájemné obchodní embargo mezi Bělehradem a jeho bývalou provincií. Na jednáních zprostředkovaných Evropskou unií se zástupci obou zemí podle agentury Reuters dohodli na kompromisu ohledně celních procedur, které dosud bránily vzájemnému obchodu.

■ Norimberský žalobce kritizuje NATO

Bývalý norimberský žalobce pro nacistické válečné zločiny Walter Rockler napsal 3. října 2010: „Útok (NATO) proti Jugoslávii představuje nejnestydatější mezinárodní agresi od doby nacistického napadení Polska za účelem zabránit ‚polským zvěrstvům' vůči Němcům."

■ Mladiče chtějí soudit za Srebrenici zvlášť

Prokurátor požádal, aby obžaloba proti Mladičovi byla rozdělena do dvou procesů místo jednoho. První proces by se měl týkat pouze tzv. srebrenického masakru v červenci 1995. Druhý proces by zahrnoval všechna ostatní obvinění proti Mladičovi, včetně údajných zločinů spáchaných při obléhání Sarajeva, v dalších bosenských obcích a také zajetí rukojmích z řad personálu OSN.

Termín zahájení a dobu očekávaného procesu, ve kterém mu hrozí trest doživotního žaláře, zatím nebyl stanoven. obžalovací spis proti němu má 11 položek.

Tuto stránku, která je věnována zpravidla problematice jižních slovanských národů, řídí a rediguje Stanislav Hrzina.

Neušlo nám

■ Říp v ruštině

Jen jako bájnou horu a turistický cíl poznala horu Říp moje bývalá kolegyně, rodilá Ruska. V Slovanské vzájemnosti č. 145 na stránce věnované 120. výročí narození Josefa Hory ji zaujala inspirující síla magické hory. A jak by vyznělo čtyřverší současného básníka Michala Černíka v ruštině, zeptala jsem se. Žeňa mi obratem poslala přebásnění. Česky: Kamkoli půjdeš tu do polí/ projdeš gotikou topolů barokem lip/ rozhlédneš se po okolí/ uvidíš Říp. Rusky: V ljubuju storonu pajďoš v polja:/ najďoš pod svodom gotiky/ što mne pripominajut topolja/ i kupola barokko pyšnych lip.../ Okrest sebja gljadiš i vidiš/ staryj Ržip.

■ Jsme si blízcí

Více než 22 000 slovenských studentů navštěvuje české školy za stejných podmínek jako jejich čeští kolegové – „Aj to svedčí o tom, akí sme si blízki," řekl prezident SR I. Gašparovič při návštěvě prezidenta ČR V. Klause v Bratislavě. (Slov. KORENE č. 7-8/2011).

■ Ostudná dohoda

Pro čtenáře článku Symboly vítězství v proměnách času (SV č. 146/2011) je překvapením, že „...úpravy na Růžovém tanku (třetí růžový nátěr, instalace vulgární plastiky – „prstu") byly provedeny na základě dohody mezi Davidem Černým a Vojenským historickým ústavem, U Památníku 2. 130 00 Praha 3 – Žižkov".

Je to ve zřejmém rozporu s dřívějším sdělením Odboru komunikace a propagace VHÚ MO ČR: „Doplnění tanku plastikou sochaře Davida Černého bylo aktivitou umělce samotného. Resort obrany se na něm nijak nepodílel. VHÚ ani jiná složka resortu také nefinancovala propagaci akce."

Zbývají otázky, zda není dostatečnou propagací zneužitého symbolu vítězství například také tříletý rozprodej pohlednic s Růžovým tankem a odkazem na jeho umístění v Lešanech á 8 Kč v armádní prodejně na Žižkově? Nebude snad úžasnou propagací a kšeftováním se symbolem další rozprodej nové série pohlednic tanku s růžovým „prstem" D. Černého s odkazem na Lešany, kam byl tank takto „upravený" v doprovodu kolony aut znovu dopraven a tentokrát prý vyzdvižen na podstavec?

■ Den (zahraničních) Slováků

Oživování kontaktů se Slováky, přesněji se slovenskými rodáky a jejich potomky v zahraničí, nabývá nebývalé tempo. Jde o charakteristický rys geopolitiky (aspekty politiky v celosvětových, globálních souvislostech a vztazích). Mnozí krajané byli, jsou či případně budou významnými osobnostmi, ovlivňujícími politickou, ekonomickou, vědeckou a kulturní sílu té či jiné země, v níž žijí, anebo země, s níž neztratili kontakt. Civilizace si ví rady s oboustrannou výhodností, případně neví, jestliže se jedná o masové vystěhovalectví.

Onu pozitivní možnost geopolitických vztahů a souvislostí si chrání i Slovenská republika. Doslova romantický sen o pozitivech mi navodila reportáž o Dnu zahraničních Slováků v Bratislavě, pořádaném vždy 5. července Úřadem pro Slováky žijící v zahraničí, uveřejněná v časopisu Slovenské KORENE č. 7-8/2011, dvouměsíčník Obce Slováků v Praze s celostátní působností, vydávaný s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Setkání více než 200 Slováků z 50 zemí světa vyznělo velmi slavnostně i velmi pracovně: v jednání o státní podpoře do r. 2015, o spravedlivém systému dotací, o aktivizaci Slováků v zahraničí, propagaci a prezentaci SR ve světě, o spolupráci mezi úřady EU, atd.

Stránku kultury řídí, rukopisy připravila a redigovala Jana Vacková

KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

Přislibujte si mně, vyhrožujte si mně, přece zrádcem nebudu!

Je neuvěřitelné, co uskutečnil Karel Havlíček Borovský – tento výjimečný zjev české literatury, za třicet pět let života (* 31. 10. 1821)! Jeho veškerá veřejná činnost vycházela jednak z všeobecného mravního základu (dědictví mé poctivost a síla) a národního citu (moje barva červená a bílá).

Znakem osobitosti a ještě více charakteru mu byl vztah k českému národu. Svobodu jednotlivce prolínal se svobodou národní. V národní vlažnosti a přeběhlictví viděl jeden z nejhorších činů.

Brzy po příchodu z rodné Vysočiny do Prahy začal také výhradně užívat, pokud možno, mateřského českého jazyka. **Patří tím k průkopníkům nastupující vlastenecké generace sílícího národa.**

Havlíček sdílel nadšení ze slovanského původu českého národa, jeho příslušnosti ku velké rodině Slovanstva. Pod vlivem romantického všeslovanství přijal nabídku P. J. Šafaříka a odjel do Moskvy, kde nastoupil místo vychovatele v rodině profesora Ševyreva (1843-44). Plný idealizovaných představ v něm setkání s realitou ruské společnosti vyvolalo smíšené pocity. Nicméně dokázal oddělit ruský národ od carské byrokratické vlády. Pochopil, že **moderní tvář slovanské vzájemnosti musí obsahovat funkční podklad, citový a materiální, aby sloužila prospěchu všech slovanských národů bez rozdílu.**

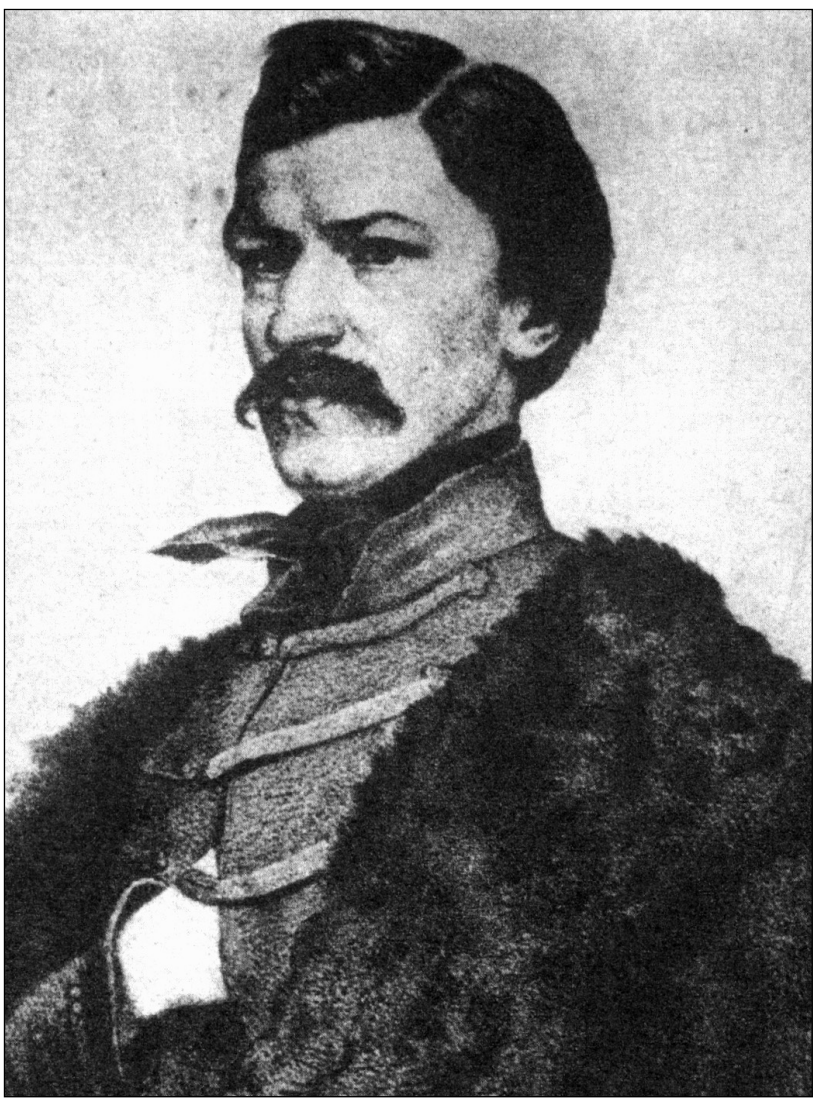
Havlíček rozuměl procesu utváření novodobých národních států od konce 18. století, maximálně koncentrujících i krajové odlišnosti. Z tohoto úsudku se odvíjela jeho přísná kritika štúrovců pro kodifikaci spisovné slovenštiny. Považoval to za tříštění sil toho, co k sobě z přirozenosti kvůli přežití mělo patřit. Unáhleně opominul, že neplnoprávné postavení stavělo Čechy a Slováky do jiných taktických pozic než podobné tendence v západní Evropě. Konečně sám opustil své prvotní příkré stanovisko. Sešel se s Ľudovítem Štúrem před Slovanským sjezdem i v jeho průběhu v Praze (2.–12. 6. 1848).

Revoluční léta (1848–1849) uvedla přední obrozenecké pracovníky do postavení politických předáků českého národa, nevyjímaje Havlíčka. Vrátil se naplno k tomu, v čem mohl nejvíce prospět – k žurnalistice. Přestože původně, když na doporučení Palackého přijímal místo redigujícího redaktora tehdy vládních Pražských novin, pochyboval o tomto poslání, našel v novinařině svou kazatelnu.

V upevnění a rozšíření češství má nehynoucí zásluhu. Již roku 1849 jej takto posuzoval, jinak jemu nepříliš nakloněný současník V. J. Picek: **„Havlíček působil co vlastenec za jediný rok více než mnohý za celý čas svého života."**

Pád Metternichova režimu otevřel Havlíčkovi dočasně možnost plného rozmachu i jako úspěšnému tiskovému podnikateli. Vlastní vydavatelské počiny (Národní noviny, Slovan) vedl výborně a dobře vydělával.

I ve směru hospodářském se odkláněl od běžného liberalismu, k němuž jinak inklinoval. Nebyl v zásadním odporu vůči zasahování státu do této oblasti, jeli to ku prospěchu celku. Vážil si zejména rolnického stavu a drobných řemeslníků.

Kresba převzata z knihy C. k. disident Karel Havlíček

Postupně zůstával se svými názory osamocen. Radikálové (K. Sabina, K. Sladkovský, E. Arnold aj.), vytýkající mu předtím umírněnost a opatrnictví, byli uvězněni. Další se z veřejného života stáhli, někteří začali vystupovat ve prospěch opětně nastupujícího absolutismu, nazvaného posléze Bachovým.

V souboji s ním, před porotními soudy v Praze (1849) a v Kutné Hoře (1851), dokázal, že je nejen vynikajícím mužem pera, ale i obratným řečníkem. Vláda knížete F. Schwarzenberga ho chtěla nejprve získat laskavými nabídkami. Nepovedlo se. Došlo k šikanování. Když se nezdařilo potrestat Havlíčka ani pomocí vládou vydaných zákonů, nechala jej jednoduše dopravit policejní eskortou do tyrolského Brixenu, aby ho vyhnanstvím umlčela.

Můžeme zaslechnout, případně se dočíst, že Havlíčkův pobyt ve vyhnanství (1851-55) nebyl nakonec tak strašný. Tvrdí to např. Jiří Morava ve své knize C. k. disident Karel Havlíček. Žil si prý na útraty rakouského eráru, který se přeci i k svým oponentům dovedl chovat korektně v porovnání s událostmi 20. století, apod. Je to srovnání nesrovnatelného.

Ostatně Vídeň deportací dosáhla, čeho chtěla. Vytrhla Havlíčka z českého prostředí, jež tím zároveň zastrašila. Co horšího! Začala v něm hlodat zákeřná choroba. Tuberkulózou se nakazil od své manželky Julie, v jejíž rodině byla dědičná. Zemřela čtrnáct dní před jeho návratem.

Doma se k němu dosti známých lidí nehlásilo, aby si nezadali před oficiální mocí. Výjimkou byli B. Němcová, F. Palacký, A. P. Trojan a – J. K. Tyl. Oba velikáni – Tyl a Havlíček – se po letech neporozumění usmířili prakticky nad svými hroby. Havlíček skonal necelé tři týdny po Tylovi – 29. července 1856. Za jeho rakví demonstrovaly tisíce Čechů.

Vladimír Mlejnecký

Setkávání se slovanskou poezií: Slovinsko

Edvard Kocbek (1904-1981), slovinský básník, prozaik, esejista, filozof a překladatel patří do hvězdné plejády slovinské a evropské poezie. V Lublani studoval romanistiku; jako stipendista v Lyonu a v Paříži (1931-32) ovlivněn P. Claudelem – „jeho zemitostí, citem pro opravdovost".

Sedmi cykly básnické sbírky Země (1934), v níž propojil expresivismus s realismem, oslnil kulturní veřejnost. Jeho literární odkaz je žánrově velmi rozmanitý, převažují sbírky poezie. Původně učitel, redaktor, účastník partyzánských bojů, politický činitel. Česky asi v šesti antologiích a výborech, např. Hvězdy nad Triglavem (1940, 1946), naposledy Slovinská píseň (Brno 2004), Lyrická setkání (Brno 2010).

Lipicáni

Deníky oznamují:
Lipicáni hráli
v historickém filmu.
Rozhlas dodává:
milionář zakoupil lipicány,
ušlechtilá zvířata byla hodná
po celou dobu letu nad Atlantikem.
A v učebnici se píše:
Lipicáni jsou ušlechtilí jízdní koně,
jejich domovem je Kras, mají tvárná
kopyta,
parádivý klus, bystrou mysl
a jsou tvrdohlavě věrní.

A já dodávám, synku,
že tato neklidná zvířata
nelze zařadit do přísných formací:
je dobře, když je zářivý den,
lipicáni jsou černá hříbata,
a dobře je, když panuje noc,
lipicáni jsou bílé kobyly,
nejlepší však je,
když se den rodí z noci,
neboť lipicáni jsou černobílí šprýmaři,
dvorní šašci jejího veličenstva,
slovinské historie.

Jiní zbožňovali posvátné krávy a draky,
tisícileté želvy a okřídlené lvy,
jednorohé, dvouhlavé orly a fénixy,
my jsme si zase zvolili nejlepší zvířata,
která se předvedla na bojištích
a v cirkusech,
jež převážela princezny a zlaté
monstrance,
proto vídeňští císaři mluvili
francouzsky s obratnými diplomaty,
italsky s krásnými herečkami,
španělsky s nekonečným Bohem
a německy s negramotnými pacholky,
zatímco s koňmi rozmlouvali slovinsky.

Vzpomeň si, chlapče, jak tajemně
je spjata příroda a dějiny světa
a jak různorodá je vzpruha ducha
u každého národa na zemi.
Dobře víš, že jsme zemí licitací
a závodů,
proto také chápeš, proč se bílí koně
z Noemovy archy ocitli v naší čisté
zemi,
proč se stali našimi posvátnými zvířaty,
proč vstoupili do legendy dějin
a proč vzrušují naši budoucnost,
neustále pro nás hledají zaslíbenou zemi
a stávají se vzletným sedlem našeho
ducha.

Od té doby, co jsem na černobílém koni,
milý můj chlapče,
jako náčelník beduínů
srostl se svými zvířaty,
celý život cestuji na nich,
bojuji na koni a modlím se na něm,
spím na koni a sním na koni
a umřu na koni,
všechna naše proroctví jsem poznal
na tajemné zvěři
a také této písně jsem se dočkal
na jeho chvějícím se hřbetu.
Nic není temnější
než jasná pověst,
a nic skutečnější než píseň,
kterou rozumem nelze pochopit,
junáci kulhají na jasném slunci,
mudrci koktají ve tmě,
šašci se mění v básníky,
okřídlení Pegasové stále rychleji letí
nad propastmi naší staré země
a poskakují a vzpínají se,
netrpělivá slovinská zvířata
stále ještě probouzejí krále Matyáše.

Kdo ještě neumí jezdit na koni,
ať se co nejdřív naučí
zkrotit jiskru zvířete,
udržet se volně v lehkém sedle
a dosáhnout harmonické míry cvalu,
především však odolat předtuše,
neboť naši koně přijeli z daleka
a jsou pro dálku předurčeni,
motory rády vypoví službu,
sloni příliš mnoho žerou,
naše cesta je dlouhá
a pěšky je to příliš daleko.

Přeložil Ivan Dorovský
In Slovinská píseň, Brno 2004
(Vac)

Krotký být nemůže!

Dvouměsíčník **Slovan** hradeckokrálovských nadšenců navázal na jeho založení (1850) devětadvacetiletým Karlem Havlíčkem Borovským v Kutné Hoře. Před sto šedesáti lety (1851) byl z donucení zastaven – doufejme, že absolutismus minul a nyní zastaven nebude. Slovan byl příliš revoluční. Jako i jiná publicistika K. H. Borovského. Byla zdrojem posily a národního sebevědomí. Ne nadarmo přisoudil Zdeněk Mahler geniálnímu autorovi „...okamžitý přechod do nesmrtelnosti" v hodinovém vlasteneckém pořadu **K. H. Borovský a my** (ČRo Praha, 29. 7. 2006). Na tehdejší jubileum a na vyhlášení soutěže na tvorbu epigramů v příloze Obrys-Kmen reagovala například básnířka a překladatelka Zdenka Bergrová (1923-2008) vydáním sbírky sto sedmdesáti epigramů s názvem **Havlíčku Borovský, je humor na trosky?** Autorka si například postěžovala: „Karle Havlíčku Borovský/ pokrok je nyní obrovský/ Máme počítače/ zhodnocujeme KáČé/ jen čeština pláče".

Soudobý Slovan je ale podle zjištění na internetu opravdu aktuální, adresný a velmi velice ostrý. Novodobí vydavatelé vskutku plní slib – odkazem na citace z Havlíčkova Slovana, že „...krotký být nemůže". Jsou zkrátka mladí. Jsou plni energie a odpovědnosti za stav naší demokracie a kultury, což avízují i názvem svého občanského sdružení: Slovanský kulturní institut.

Jana Vacková

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

Tvůrčí přítomnost ruského mládí

Rusko historické a Rusko současnosti. Staletý koloběh života s hledáním cest, všestrannými úspěchy i nezdary, kulturou i rozkoly, bitvy prohranými i velkolepými vítězstvími. Cesta státnosti, jejímuž 1150. výročí vzdá země hold v roce 2012.

A je to právě ruský národ se svými vůdci, který historické výročí nejen slaví, ale také objektivně hodnotí se závěry, co a jak dále.

Co bylo – jsou fakta generací minulých. Co je a bude záležitost současníků a nastupující mladé generace. S cílem objektivně zhodnotit a vyvodit závěry pro další postup se hledají konkrétní opatření, a to v široké frontě organizací.

Patří k nim Centrum národní slávy, z jehož iniciativy se od roku 2005 organizují aktivy mládeže pod názvem **Spolupráce. Paměť pokolení.** Formou tematicky zadaných soutěží se mladí Rusové a mladí z jiných zemí zapojují. Vítězové ve věku od 18 do 30 let se zúčastňují letních mezinárodních mládežnických kulturně-osvětových soustředění. Jsou organizována v rozsahu deseti dní, a to především v historicky významných místech Ruska. Patří k nim Zolotoje kolco (Zlatý prstenec), oblast míst kolem Moskvy, významných kulturními památkami i bohatou současností.

Letošní, v pořadí 7. ročník, navázal na minulý běh, organizovaný v roce 2010 v souladu s tisíciletím existence města Jaroslavl. Zůstal v Jaroslavské oblasti, městě Rostov Veliký, v turistickém středisku Jaroslavna. Osobním garantem, stejně jako v předchozím období, byl Vladimir Ivanovič Jakunin, z hledisek kulturně-osvětových prezident rady Centra národní slávy. V životě civilním – ministr železniční dopravy Ruské federace.

„Pracujeme pro vlast: události a jména" – je motto soustředění, kterým se předseda obrací k účastníkům, aby zdůraznil, že cílem je dát všem možnost rozvíjet a posilovat poznání v uplatňování různých kultur, jejich vzájemných vazeb. Vyjádřit svůj názor k problematice dialogu civilizací a současného světa, přinést osobní vklad věci vzájemného pochopení národů a států. Zdůrazňuje, že dialog různých kultur, mechanismus vzájemného chápání a spolupráce není univerzální – je třeba, aby se mu lidstvo učilo. Vidět slabiny v prostoru mezicivilizační spolupráce současného mladého pokolení, které je a bude zodpovědné za její další rozvoj.

S podobným postojem se k účastníkům obrací ředitelka soustředění Halina Grigorjevna Medojedová. S přáním mnoha úspěchů a zároveň zdůrazněním spolupráce a poděkováním za pomoc a spolupráci zástupcům státní správy daných míst.

Padesát mladých lidí je zapojeno; Rusů a také mladých z Ruska, Ukrajiny, Litvy, Estonska, Skotska, Srbska, Itálie, Tatarstánu, Maďarska, České republiky. Jsou rozděleni do čtyř skupin, z nichž každá zpracovává dva zadané projekty. Vítězní jsou obhájci témat Velký Rostov a Rusko pro Tebe. Posuzují život místních obyvatel, generační otázky, iniciativu mládeže, vztah k městu, jeho garnituře, pracovní podmínky, možnosti a objemy výroby, technické podmínky. Také byznys včetně zahraničního obchodu, otázky všestranné turistiky a další náměty. Materiální sféra i nadstavba včetně oblasti sdělovacích prostředků a funkčnosti programu je rozdělena na etapy s příslušnými specifikami.

V programu soustředění je samozřejmě též aktivní společenský život účastníků. Poznání historických míst včetně zdejšího Kremlu a jeho zvonice, která svými 15 zvony, z nichž nejtěžší má 32 tun, rozehrává melodie, schopné konkurovat filharmoniím. Poznávání historie, kultury se snoubí s místními výrobními jednotkami, z nichž zvláštní místo zaujímá výroba předmětů se specifikou nazvanou „finift" – složitá náročná výroba a postup při spojování prvků kovu, kamenných nerostů, skla a lidské ruky, která na konečném výrobku kouzlí okrasné malby, nesmazatelné a sobě vlastní.

Nedílnou součástí všeho je Lagernaja gazeta (Táborové noviny), shrnující vše. Včetně závěrečného vyjádření každého z účastníků, fotografií ze života kolektivu a častuškou na téma dobře strávených deset dní v družném mezinárodním kolektivu současnosti na půdě staroslavné Rusi.

Zlata Tabachová
studentka,
Rostov Veliký

ЛАГЕРНАЯ ГАЗЕТА

СОДРУЖЕСТВО. ПАМЯТЬ ПОКОЛЕНИЙ – 2011

Заканчивается VII смена молодёжного культурно-просветительского лагеря «Содружество. Память поколений», посвящённая 1150-летию российской государственности.

С 15 по 26 июля в туристическом комплексе «Ярославна» (Ростовский район) мы пытались лучше понять свою страну.

Пытались достигнуть взаимопонимания и приблизиться не столько к абстрактной западной толерантности, сколько к русской Соборности.

с.3 _ история

с.5 _ мнения

První stránka táborových novin

I historik může být napálen

Mladý ruský historik Mark Solonin popsal ve své knize Vymývání mozků (česky 2011, Naše vojsko), jak mohlo do ruských knih proniknout falešné tvrzení o tom, že se v únoru roku 1942 konaly v Mcensku u Tuly prý ze Stalinovy iniciativy tajné sovětsko-německé rozhovory o vyhlášení příměří na východní frontě. Známý ruský historik Vladimir Karpov věnoval této „události", jež se nekonala, ve své knize Generalissimus, v Rusku velmi populární, několik stránek, a to dokonce zpestřených Stalinovými „osobními instrukcemi" pro tuto domnělou schůzku dvou tajných služeb – německé i sovětské. Na sovětský návrh mělo podle známých poučení z rozhovorů v Brestu-Litevském v roce 1918 dojít na východní frontě k příměří od 5. května do 1. srpna 1942.

Nic takového se však v Mcensku, ani jinde, nekonalo. Jak tvrdí Solonin, aniž uvádí další podrobnosti, na tuto zfalšovanou informaci naletěl prý v dobré víře právě Karpov, kterého jsme si dovolili citovat i ve Slovanské vzájemnosti (Tajná schůzka v Mcensku, SV 129).

Může to, co tvrdí Karpov, ptá se Solonin, být vůbec pravda? A odpovídá: „Ne, nemůže. **Hodnověrnost takových ‚přísně tajných dokumentů' se v podobných podmínkách prezentace rovná nule. Pravděpodobnost, že jde o pravé dokumenty, se neměří ani na miliontiny procenta. Prostě se rovná nule."**

Kniha Vymývání mozků je vcelku rozporuplná a někdy připomíná emigranta Suvorova-Rezuna, nicméně jedno Soloninovo konstatování stojí za pozornost: ani v archivech německých, ani sovětských, „neexistuje svědectví ohledně konání separátních sovětsko-německých rozhovorů" (s. 29-30). SSSR zůstává spojeneckým dohodám s USA a Británií věren do posledního okamžiku války.

Zdeněk Hoření

O Slovanech šiřme pravdu!

Rakousko-Uhersko i carské Rusko byly žaláři národnostních menšin, což tvrdě cítili lidé na území, které v proudu dějin měnilo příslušnost k vládnoucím státům.

Nám nejbližším takovým územím je Horní Lužice, 300 let součást Koruny české, ztracená v třicetileté válce a od té doby masivně germanizovaná.

Po roce 1945 se objevil názor, že po porážce hitlerovského Německa by mělo území obývané Lužickými Srby patřit Československu. Prezident Beneš však tuto ideu kategoricky zamítl. Důvodem mu byla skutečnost, že mezi lužickými obcemi a naším územím je řada obcí odedávna německých, jejichž obyvatelé by v případě posunu státních hranic byli odpojeni od německého státu.

Obdobný problém nastal na česko-polské hranici, na Hlučínsku. Po 1. světové válce tam zůstaly na druhé straně hranic obce s výhradně českým obyvatelstvem, které po r. 1945 připadly Polsku. Žádalo se připojení českých vesnic k ČSR – ale státní hranice vůči Polsku zůstala stejná jako předtím proti Německu. Tyto obce byly obklopeny obcemi s obyvatelstvem předtím německým, po r. 1945 odsunutým a nyní tam žijí Poláci. Většina tamějších česky hovořících lidí – říkali si a dodnes říkají Moravci – se postupně popolštila, oba jazyky jsou si blízké.

Měnit hranice? Anachronismus?

Proč o tom píšu? Protože dnes požadavek měnit státní hranice kvůli národnosti obyvatel pohraničních obcí je již anachronismem. Jsme v EU, existuje dohoda ze Schengenu, cestování přes hranice není tím problémem, kterým bylo dřív – a hlavně míst, která nejsou národnostně jednotná, je v celé Evropě hodně. Jakmile by se kdekoliv začala žádat změna státní hranice, okamžitě by to vyvolalo tzv. dominový efekt, hranice mnoha států by byly zpochybněny. Revanšismus by kvetl i tam, kde současné hranice jsou zdůvodněny historicky i národnostně, protože politikové by se chytli názorů ambiciózních jedinců. Názorným příkladem je rozbití Jugoslávie a zvláště přítomnost kosovského problému.

Kam patří východní Halič

Proto nelze souhlasit s tím, co do Haló novin 14. března napsal Josef Vezdenko na téma, kam patří východní Halič. Kritizuje skutečnost, že v r. 1939 se SSSR „zmocnil nejen oněch území, která byla k Rusku připočleněna r. 1795 třetím dělením Polska, ale také těch, která připadla k Rakousku a v průběhu historie nikdy (sic!) nepatřila k Ruské říši, např. východní Halič a město Lvov."

Vezdenko tak polemizuje s názorem, že východní Halič byla součástí Kyjevské Rusi, tamější původní obyvatelstvo je východoslovanské svým dialektem a teprve od r. 1337 spadlo toto území do Polska (tamtéž 5. 10. 2010, autor V. Šaur). Ano, pokud vlastním jménem Ruská říše (rusky: Rossijskaja imperija), psáno s velkým R, rozumíme stát Petra Velikého, užívající tohoto názvu od r. 1721, pak je pravda, že východní Halič do tohoto státu nikdy patřit nemohla, protože habsburské mocnářství bylo blíž a mělo na Haliči své zájmy.

Jenže napíšeme-li „ruská říše" s malým r, což učinil právě autor tohoto článku V. Šaur, pak Vezdenko mluví o koze a Šaur o voze.

A zásadně: dějiny Haliče nezačínají rokem 1721, tak jako dějiny Uher nezačínají rokem 1867 a dějiny českého pohraničí rokem 1945. Dějiny každého státu začínají dobou osídlení příslušného území, resp. dobou, kdy známe etnickou příslušnost jeho obyvatel.

Halič – centrum ukrajinské kultury

Proto musím připomenout, že to je právě východní Halič, která je v době ukrajinského národního obrození, zejména v letech 1876-1905, kdy na území carského Ruska bylo zakázáno psát ukrajinsky i bělorusky a byla připuštěna jen ruština, centrem ukrajinské kultury. Ne Kyjev, ani Charkov – ale právě Lvov je místem, odkud vycházely všechny aktivity ukrajinsky píšících spisovatelů a ukrajinských filologů. Tím není dotčena skutečnost, že tu byly i jiné aktivity jiných národností, také Čechů, či Poláků.

Lvov však patří Ukrajině. Dokumentuje to mj. sborník Slovanské spisovné jazyky v době přítomné, vydaný Melantrichem v Praze 1937, obsahující porovnání jazykové kultury všech slovanských národů, také polské a ukrajinské, z pera nejlepších našich tehdejších odborníků.

Tam se mj. upozorňuje na nežádoucí skutečnost, že část historicky jednoznačného ukrajinského území tehdy patřila pod Polsko, ČSR, Rumunsko (a do Banátu odešli i přesídlenci ukrajinského etnika). Je pravda, že tito východní Slované (zda se Rusíni tehdy považovali za Ukrajince, není jasné) byli mimo ruské území obklopeni lidmi jiných národností. V r. 1938 však odborníkům bylo jasno v tom, **že východní Halič právem Ukrajině patří – a o dva roky později byla k Ukrajině připojena**.

Změny historie nejsou na pořadu dne

I na Ukrajině žijí neukrajinské národnostní menšiny; je možné, že i tu je třeba leccos napravovat. Ale změnami státních hranic se na Ukrajině, ani jinde v Evropě zjištěné nedostatky napravovat nedají. Tím by leda vznikaly křivdy jiné.

Ještě horší po této stránce jsou poměry na území bývalé Jugoslávie, kde se některé současné nedostatky budou asi řešit dlouhá desetiletí. Že situace není dobrá, způsobily hlavně nežádoucí a neupřímné snahy zahraničních diplomatů; kdyby toho nebylo, jsme přesvědčeni, že by si místní obyvatelé poradili a navzájem se domluvili, tak jako se Srbové s Chorvaty domluvili v r. 1850 ve Vídni na spisovném jazyce.

Vladimír Šaur

Neušlo nám

■ Marie Terezie do Bratislavy

V r. 1921 po pádu Rakouska-Uherska pokoušel se poslední císař Karel I. zachránit královský trůn Uherské říše v Budapešti. Tenkráte Maďaři a Němci tvořili většinu obyvatelstva Bratislavy (Pressburg, Poszony), a doufali, že se jim podaří vystoupit z nově vytvářeného Československa. Ale demonstrace byly rázně čs. legionáři potlačeny. Proto byl tehdy odstraněn i pomník Marie Terezie, zbudovaný v r. 1896. Ale Bratislava, která je dnes hlavním městem Slovenska, si ráda připomíná tradice královské metropole Uherské koruny. Po obsazení Budapešti Turky v r. 1536 byla Bratislava málem po čtyři staletí hlavním městem Uherska a místem korunovace uherských králů a královen. V době panování Marie Terezie zažila Bratislava pravý rozkvět. Dnes chce mít město na Dunaji pomník Marie Terezie znovu, a to na korunovačním kopečku u Dunaje. Starosta Milan Ptáčník podporuje toto úsilí a pomník slovenského národního básníka Štúra a zakladatele slovenského spisovaného jazyka, bude muset ustoupit a přemístit se jinam. Kopie pomníku císařovny je hotova, mramor byl již vyhledán, chybí jen pár tisícovek euro.

■ Místo Lenina praotec Tadžiků

Dvacet let po získání samostatnosti bývalá sovětská republika Tadžikistán odstranila velký pomník zakladatele Sovětského svazu Vladimíra Iljiče Lenina. Místo 23 m vysokého pomníku v městě Chodžent, které se do r. 1996 jmenovalo Leninabad, hodlají úřady postavit pomník perskému vládci Ismoilu Somonimu (849-907), kterého považují za praotce tadžického národa.

■ Kdo jsou Lužičtí Srbové?

Předkové Lužických Srbů přišli do oblastí mezi Baltským mořem a Krušnými horami a Odrou a Labem v letech 600 až 900. Jejich jazyk je příbuzný s češtinou, polštinou, slovenštinou a kašubštinou. Kulturními středisky jsou Budyšín a Chotěbuz. Rozsáhlé území Lužických Srbů připomínají četná místopisná pojmenování, jako např. Leipzig je odvozen od „lípa", ale také mnohé části Lipska mají slovanský původ; jako Mokritz pochází z „mokrý". Kvůli hledání práce mnozí mladí Lužičtí Srbové opouštějí rodný kraj. Mnozí rodiče již nenaučí děti jejich jazyku, takže vznikla akce „Vitaj – projekt". Chybí lužickosrbsky mluvící personál pro dětské družiny, jesle. První skupina „Vitaj" byla v r. 1998 v chotěbuzské čtvrti Sielow.

Lužickosrbské území je největším uzavřeným krojovaným ve SRN. Z krojovaných variant jsou dnes ještě běžné čtyři v oblasti Budyšína, Slepo, Vojerecy a Chotěbuz. Dodnes jsou pěstovány různé zvyky jako např. svatba ptáků, upalování čarodějnic, velikonoční jízdy apod. V Drážďanech a v Lipsku existují studentské spolky, kde se pěstují lužickosrbské zvyky. V Praze ulice U lužického semináře připomíná, že zde studovali budoucí kněží pro Horní Lužici, která je katolická, zatímco Dolní Lužice byla protestantská. Obě Lužice mají vlastní spisovný jazyk.

■ 80 let metra v Moskvě

Již v r. 1902 navrhli dva inženýři moskevskému zastupitelství výstavbu metra. Návrh byl zamítnut, jelikož bohaté měšťanstvo bydlelo v centru Moskvy a jejich domy by někdy musely i ustoupit výstavbě metra. Se stavbou metra se začalo v r. 1931 a 15. 5. 1935 byl v Moskvě zahájen parovoz metra. Nyní má moskevské metro více než 300 km tratí, 12 linek, 182 stanic, denně jezdí metrem 6,5 mil. pasažérů. První stanice metra měla velkolepou architekturu. Velký dojem dělají honosné stanice Majakovská a Novokuzněcká, kde návštěvníci obdivují i stropní mozaiku. Až v r. 1955 se začalo stavět metro podle zásady „raději kilometry než nádherná architektura". V třetí etapě výstavby metra jsou mezi tvůrci opět i umělci. V r. 2004 byl na severu Moskvy zaveden poprvé jednokolejový dopravní systém: nadzemní linka ve výši 6 až 12 m, která cestující doveze ještě rychleji k jejich cíli.

Sloupek připravil **Ing. Jaroslav Liška**

Rubriku Historie řídí
Julie Masopustová

LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA

Odpověď brněnského magistrátu

Na dopis brněnského občanského sdružení, který uveřejňujeme na straně 2, došla z brněnského magistrátu tato odpověď datovaná 21. červencem 2011:

Vážený pane Svobodo, dovolte, abychom Vás informovali, že Úsek sociálně kulturní Magistrátu města Brna byl pověřen reagovat na Váš dopis doručený dne 27. 6. 2011 primátorovi města Brna Bc. Romanu Onderkovi, MBA, pod č. j. 0248335, jímž se na představitele města obracíte s řadou podnětů spojených s potřebou uchování historické paměti, a to v souvislosti s výročím osvobození města Brna od německých okupantů.

Vážíme si Vašeho zájmu o vojenskou historii i úsilí všech občanských sdružení a organizací, uvedených v příloze Vašeho dopisu, o trvalé připomenutí hrdinství tisíců vojáků, kteří položili životy za naši svobodu.

K Vašim návrhům a podnětům Vám sdělujeme:

1. Vaši nabídku na spolupráci s kluby vojenské historie při organizaci a zajišťování oslav výročí osvobození města Brna, s ukázkami dobové výstroje a vojenské techniky i dalšími doprovodnými akcemi, výstavami a soutěžemi, jsme postoupili vedení Brněnského kulturního centra, příspěvkové organizace (od 1. 8. 2011 Turistické informační centrum města Brna, příspěvková organizace). Organizace podle svých možností zváží formu a rozsah eventuální spolupráce. V této věci je možné se dále obracet na PhDr. Petru Kačírkovou, Ph.D., pověřenou zastupováním dočasně neobsazené funkce ředitele/ky Brněnského kulturního centra, příspěvkové organizace.
(kontakt: telefon 542 427 103, reditel@bkc.cz).

2. Úsilí o identifikaci vojenských obětí, jíž se dlouhodobě úspěšně zabývá Československá společnost vojenské historie Brno, je velmi ceněno. V současnosti jedná Odbor životního prostředí Magistrátu města Brna s vedoucím společnosti panem Vlastimile Schildbergerem o finančním vyrovnání za badatelskou práci spojenou s identifikací neznámých padlých rudoarmějců, pochovaných v Brně-Králově Poli, v parku při ulici Božetěchově.

Ve věci vyhotovení jmenných seznamů obětí pochovaných na vojenských pohřebištích nestanoví zákon 122/2004 Sb. orgánům veřejné moci žádné povinnosti spolupráce s občanskými sdruženími. Zákon upravuje oblast péče o válečné hroby a výkon státní správy na úseku jejich evidence. Tuto oblast výkonu státní správy vykonává prostřednictvím celostátní databáze Ministerstva obrany České republiky na území města Brna Odbor obrany Magistrátu města Brna. Databáze je zveřejněna na internetu a je volně přístupná.

Válečné hroby jsou chráněny mezinárodními úmluvami a nakládání s nimi je v každé zemi stanoveno zákony. Obvyklou praxi v zahraničí nelze srovnávat se situací v České republice.

Brněnské kulturní centrum, příspěvková organizace, a Turistické informační centrum nejsou s ohledem na rozsah a předmět činností, které zajišťují, dostatečně kompetentní vést jmenné seznamy válečných obětí. Seznamy tohoto rozsahu nemohou být v rovině kulturních a společenských záležitostí nikterak využity, a ani z hlediska cestovního ruchu se nejeví – při vší úctě a pokoře k nim – jako příliš vhodný turistický artikl.

3. Památkově chráněný pomník Vítězství Rudé armády nad fašismem na Moravském náměstí v Brně, v parkové ploše Koliště, odhalený v roce 1955, se stal po roce 1989 několikrát terčem vandalských útoků. Aby bylo těmto excesům zabráněno, schválila Rada města Brna na své schůzi č. 103, konané dne 3. 11. 1993, následující opatření:
- ponechat pomník s úpravami;
- odstranit texty a znaky a doplnit plochy novým textem.

Nový text pro pomník schválila Rada města Brna na své schůzi č. 118 konané dne 7. 4. 1994.

Úpravu pomníku zajišťoval Ing. arch. Zdeněk Makovský.

Na zadní straně pomníku je v současnosti uvedeno:

Realizováno a upraveno na náklady města Brna v letech 1955 a 1994
prof. akad. sochař Vincenc Makovský
prof. Ing. arch. Bohuslav Fuchs
prof. Ing. arch. Antonín Kurial

Pomník včetně okolní plochy je svěřen do správy Městské části Brno-střed.

V současnosti zajišťuje Odbor investiční Magistrátu města Brna rekonstrukci parku Koliště, a to včetně části parkové plochy na Moravském náměstí. Součástí zakázky bude i restaurování památkově chráněného pomníku. V zadávacích podmínkách není s úpravami pomníku do původní podoby počítáno.

4. Ve věci udržování ruských válečných hrobů je uzavřena Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace ze dne 11. 8. 1999, ve které je v čl. 2, odst. 5, uvedeno, že smluvní strany zaručují právo dohledu nad stavem válečných hrobů prostřednictvím diplomatických a konzulárních úřadů. Ze strany Generálního konzulátu Ruské federace neevidoval magistrát města Brna žádnou stížnost na stav pomníku na Moravském náměstí, ani žádnou žádost o instalaci původních nápisových desek s rozkazy J. V. Stalina.

Ing. Vladimír Adam,
vedoucí Úseku sociálně kulturního
Magistrátu města Brna

(Přetisk z Renčínovy „sametové čítanky“)

Letovice holt nejsou Dobronín

Redakce SV dostala mail od PhDr. Jiřího Jaroše Nickelliho, předsedy odbočky Českého svazu bojovníků za svobodu z Blanska-Boskovic, která má soubor fotografií, jež detailně dokumentují zločin nacistů z počátku roku 1945, spáchaný na 19 českých lidech na koupališti v Letovicích. Získala je nedávno z rodinného archivu. – V lednu 1945 do Letovic vtrhlo komando pod vedením esesáka Herberta Kuky, původem z Krnova. Koncem dubna a počátkem května 1945 uskutečnilo na tamějším koupališti masakr, jehož obětí bylo zmíněných 19 českých lidí, odbočka ČSBS informovala o fotografiích ředitele České televize, který o snímky, žel, neměl zájem. Holt, není to Dobronín, konstatuje N. Mickelli. Kuka ani další vrazi nebyli nikdy potrestáni, mj. i proto, že vláda premiéra Mariána Čalfy, jak jsme informovali už v květnovém čísle, rozpustila čs. státní komisi pro stíhání válečných zločinců. Historická dokumentační komise tohoto sdružení chce podle mailu žádat o obnovení činnosti zmíněné komise.

(SV)

Milí čtenáři, omlouváme se!

Ptáte se, proč nebo zač se omlouváme,
Než odpovím, prosím o chvilku strpení...

Už v minulém čísle jsem psal o svém fasciklu, který je stále naplněn dopisy našich čtenářů. Budiž řečeno, že od té doby se uvedená složka nijak neztenčila. Naopak – a to je dobře, máme z toho radost! Jenže taková „úroda“ má i svou složitější tvář: musíme z ní pečlivě vybírat, rozhodovat se, čemu dáme v dané chvíli přednost, co naopak zařadíme do redakčních rezerv, s nimiž počítáme v budoucnu. A tak se samozřejmě stává, že na některé příspěvky se posléze nedostane. Vycházíme přece (s výjimkou srpna) pouze jednou měsíčně – a tak svou „daň“ si vybírá skutečnost, že (jak to občas lidé od novin lapidárně vyjadřují) deník či časopis není gumový – prostor jednotlivých stránek je striktně vymezen!

Ukončí-li některý příspěvek svůj život v onom redakčním fasciklu, neznamená to, že skončil v koši. Každý takový dopis nám tak či onak pomáhá – bereme ho za určité vodítko, i z něj si uvědomujeme, co je z hlediska čtenářské obce Slovanské vzájemnosti více nebo méně důležité. Dá se tedy říci, že jeden příspěvek pak může ovlivnit i obsahové zaměření celého časopisu. Navíc tu pak existuje cosi, co lze označit za na nás ne zcela závislý „vývoj událostí“. To se například přihodilo v případě úvahy, kterou nám zaslal přítel **Vasilios Firaridis z Karviné.** Byl věnován událostem v Libyi. Děkujeme našemu věrnému čtenáři a spolupracovníkovi za tento příspěvek a ujišťujeme ho, že myšlenky, s nimiž se nám svěřil, jsou v plném souladu s názory a stanovisky naší redakce. Ačkoli něco se – ve srovnání se situací, kdy jsme čtenářův příspěvek obdrželi – přece jen změnilo, základní myšlenka V. Firaridise tu zůstává: agresorovy bomby natrvalo nikoho neporazí. „Je třeba otevřít oči a nedat se ovlivnit lživou televizní, rozhlasovou či jinou propagandou,“ dodává náš přítel. Američané přece vědí, jak dopadli ve Vietnamu, co se děje v Iráku či Afghánistánu. „Raději by si měli udělat pořádek ve svém vlastním domě, ve svém hospodaření.“

A nyní k dalšímu tématu: v červencovém čísle jsme blahopřáli několika jubilantům, mezi nimi kupříkladu Miroslavu Dvořákovi z Tábora, který oslavil 28. srpna své 78. narozeniny. Přítele Dvořáka dobře známe jako oddaného stoupence myšlenky slovanské vzájemnosti, člena revizní komise Slovanského výboru ČR, výrazného účastníka pravidelných slovanských aktivů, přemýšlivého člověka, zdatného organizátora, čtenáře i spolupracovníka našeho časopisu. V závěru srpna jsme pak obdrželi od Mirkova přítele a spolupracovníka **Milana Hejdy z Tábora** článek, v němž nám ho představuje i jako osvědčeného předsedu táborské pobočky Společnosti česko-kubánského přátelství, v níž jsou sdruženi, bez ohledu na věk, politicky aktivní lidé z Tábora, Soběslavi a blízkého okolí. Řečeno slovy přítele Hejdy, kterého pověřili členové uvedené pobočky, aby napsal naší redakci, M. Dvořák je „tělem i duší spojen se slovanskou myšlenkou a s prací ve prospěch česko-kubánského přátelství“. Autor článku to prokazuje mnoha příklady z poslední doby, mezi nimi kupříkladu i úspěšnou návštěvou kubánského chargé d’affaires v historickém Táboře i v blízkém Sezimově Ústí. Rádi proto tlumočíme v Hejdově článku obsažené přání M. Dvořákovi, kterého kamarádi znají i jako zapáleného stoupence myslivosti: „Mirku, nejen radostí z úlovku v honitbě Turovec je člověk živ a zdráv – také informace o Tvé společenské činnosti nám přidávají sílu do dalších dní. Vše nejlepší Ti přejí Tví kolegové z Tábora!“ Redakce Slovanské vzájemnosti se k tomuto přání opětovně připojuje a děkuje i Milanu Hejdovi.

Tolik tedy chceme zatím říci svým čtenářům – i náš prostor je přece striktně vymezen počtem řádků Listárny. Pro pořádek nyní dodejme: omlouváme se každému, na koho se dnes ještě nedostalo. Berte však předchozí řádky i jako přátelské popovídání a objasnění. Těšíme se na další vaše příspěvky! Mimochodem řečeno, všimněte si v dnešním čísle také dopisu publikovaného na 2. straně i odpovědi na něj v naší Listárně.

Miloš Prošek

Zanedbaná povinnost být bohatý

Fejeton

Moji přátelé mě pokárali, že jsem za těch dvacet let svobody ještě nestačil zbohatnout. Přiznal jsem se. Je to tak! A jako doktor Faust z Goethova dramatu jsem konstatoval: Jsem bez statku, jsem bez jmění/ a svět mě nezná, necení... Utěšuji se ale starou latinskou moudrostí, že bohatý je, kdo myslí, že mu nic nechybí. (Dives est, qui sibi nihil deesse putat.) Přiznal jsem se také, že vlastně ani nevím, jak bych k nějakému bohatství přišel. Nic jsem neprivatizoval, nerestituoval, do politiky jsem nešel. Kdysi mi kolegové říkali: Za tebe musí mluvit práce, ty na intriky nemáš. Ostatně, boháčům dal špatný posudek dokonce i latinský církevní spisovatel Hieronymus: Dives aut iniquus aut iniqui heres. (Boháč je buď nepoctivec, nebo nepoctivcův dědic.) V této souvislosti jsem si vzpomněl na román americké spisovatelky Edny Ferberové Dobrodruzi ze Saratogy. Je to sarkastický pohled na zdroje bohatství: zestárlý milionář se reportérům přiznal, že původně zbohatl z krádeže – ale nikdo mu to nevěří. Nakonec jsem kritiku za zanedbání výše zmíněné povinnosti odmítl s tím, že nějakou rychlou cestu ke zbohatnutí neznám. Přátelé mi však doporučili, abych se tedy obrátil na Centrum Graselových stezek ve Slavonicích. Na jedné z nich se například připomíná, že kdysi slavný loupežník Johann Georg Grasel (čti grázl) ukradl v místním zámku trezor se zlatem a šperky. Musel jsem však takové doporučení odmítnout, zvláště když vím, že Grasel byl roku 1818 ve Vídni popraven. Nakonec jsme se s přáteli shodli, že v současné době se k bohatství přichází jinými stezkami a cestičkami. Všechno se modernizuje. Graselova metoda je přece jenom víceméně zastaralá. Jeho „stezky“ jsou ovšem součástí naší historie. O rafinovanosti a pokroku v loupežení napsal už roku 1929 Eduard Bass: Pokrok se u nás nemaří./ Jací to byli asi/ před válkou tady žabaři,/když kradli jenom z kasy./ Teď systém zcela jiný je,/ krádež je věc už hloupá./ I lump dbá větší linie,/ vzdělanost zřejmě stoupá.

***Miroslav Kubín**,*
Chlum u Třeboně

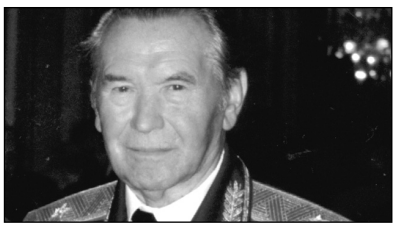
Šla by i na barikády

„Bez národní hrdosti ztrácí každý národ svoji identitu“, to byla závěrečná slova Anděly Dvořákové z jejího loňského vystoupení k 28. říjnu 1918 v Pantheonu Národního muzea. Zásadovost a statečnost ji vždy zdobily. Láska k vlasti, znalost dějin a její životní zkušenosti, to bylo její čisté vlastenectví. Jako předsedkyně ČSBS nešla cestou pouhého pokladače věnců, nebyla jen kulisou pro slavnostní akty politiků. Šla by i dnes, pro zájmy své milované vlasti, na „barikády“. Pověstná byla její pravidelná vystoupení k 28. říjnu v Pantheonu Národního muzea. Její projevy byly nejen kritikou nešvarů polistopadové politiky, byly také varováním nad znevažováním historických zkušeností našeho národa. Vystupovala vždy nekompromisně proti všem, kteří zpochybňují existenci Československé republiky. Odsuzovala sebemrskačství, poklonkování, mnichovanství a nekritické vidění světa. Připomínala nám oběti, které náš národ pro svoji svobodu musel přinést, připomínala hrdiny, kteří samostatnost vlasti vybojovali. Proto apelovala na české politiky, aby se postavili proti těm, kteří znevažují tyto historické skutečnosti. Byla k nim kritická, zejména pro jejich neznalost a znevažování české historie. Patřila k důsledným obhájcům jak prvního prezidenta TGM, tak i prezidenta Dr. Edvarda Beneše. Zdůrazňovala ve svých projevech, že novodobé útoky, zejména na prezidenta Beneše, jsou útokem na samotnou existenci našeho státu. Anděla Dvořáková byla takto naší veřejností ctěna a chápána. Je třeba ale také připomenout, že měla řadu nepřátel, zejména pro svoje vlastenectví a zásadovost. Bohužel, i dnes budou tito „naši“ novodobí vykladači dějin snižovat její význam a odkaz.

Český svaz bojovníků za svobodu za jejího vedení získal vážnost, stal se politickou autoritou při obraně a ochraně české státnosti. Anděla Dvořáková byla od roku 2007 také čestnou předsedkyní České strany národně socialistické. Stalo se tak zejména pro její národní a sociální cítění. **Přemysl Votava,**
místopředseda České strany
národně socialistické

Tuto stránku řídí a rediguje Miloš Prošek.

Generálu Brochovi 80

Příslušník čs. zahraničního odboje a generál Sovětské armády **Petr Broch** oslaví 11. října osmdesátku. Jako příslušník české menšiny na Ukrajině se už v raném mládí zapojil do akcí hnutí odporu proti nacistickým okupantům, jako ukrajinský partyzán vstoupil do Rudé armády a později přestoupil do řad 1. čs. armádního sboru v SSSR. Jako voják Svobodovy armády se zúčastnil motorizovaného výsadku poslaného sovětskými i čs. vojenskými představiteli do Prahy, kam tato sovětsko-československá skupina, pověřená obsadit pražská letiště, úspěšně dorazila 9. května 1945. Petr Broch má řadu sovětských i našich vyznamenání, vedle hodnosti sovětského generála má i důstojnickou hodnost, kterou získal za své působení v řadách Čs. lidové armády.

Blahopřejeme

- **Pavlína Rösslerová** z Prahy, delegátka Kyjevského sjezdu, oslaví 7. října 25. narozeniny.
- **František Štefka** z Prahy, velký vlastenec a příznivec Slovanského výboru, oslaví 8. října 90. narozeniny.
- **Drahomír Řezáč** z Kladna, dlouholetý distributor Slovanské vzájemnosti, své 82. narozeniny oslaví 8. října.
- **Věra Skřivánková** z Loun, bude slavit 85. narozeniny 9. října.
- **Karel Kubíček** z Jindřichova Hradce se dožívá 10. října 83 let.
- **Jiří Vodička**, aktivista z Kladna, své 80. narozeniny oslaví 15. října.
- **Antonín Dostál**, aktivista, distributor Slovanské vzájemnosti, v Příbrami oslaví 76. narozeniny 18. října.
- **Marie Jandová** z Prahy se dožívá 81 let 21. října.
- **Jana Hamouzová** z Loun se dožívá 26. října 92 let.

Všem říjnovým oslavencům blahopřejeme!

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST č. 147/2011, cena 8 Kč.
Zakladatel: prof. Ing. Břetislav Chvála, DrSc.
Vydavatel: JUDr. Jaroslav Weber, Dürerova 2, 100 00 Praha 10.
Řídí redakční rada: Zdeněk Hoření (šéfredaktor), Karel Dostál, Eva Holečková, Stanislav Hrzina, Jan Jelínek, Julie Masopustová, Miloš Prošek, Jiří Stano, Mirko Svoboda, Jana Vacková.
Rukopisy přepsala Mgr. Libuše Koukalová, distribuci vede Alexandr Pospíšil.
Redakce a administrace: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1, III. patro, kabinet č. 147, tel./fax: 222 897 261, internetová adresa: http://slovanvyborcr.hostuju.cz.
Adresa e-mail: slovanvyborcr@volny.cz. Nevyžádané rukopisy nevracíme.
Příspěvky zaslané redakci nemusí vždy vyjadřovat její stanovisko.
Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvku. Uzávěrka čísla dne 26. 9. 2011.
Časopis registrován na MK ČR pod reg. č. 8038.ISSN-1212-3315.